B101/A/16/1+

NATIONAL LIBRARY
SEP 1 1971
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRIŠS SIDARS. Telephones: 921—7121; 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

SATURDAY, JULY 31, 1971

LATVIJA AMERIKĀ

59. N-RS SESTDIENA, 1971. G. 31. JŪLIJS XI. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 15 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5744. Redaktors Eiropā: V. SKULTĀNS, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28 West-Germany. Austrālijā: Ed. Šmugejs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Skaitļi liecina par sekmīgu darbību

DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀS VALDES SĒDE TORONTO (1)

Atklājot DV centrālās valdes sēdi 2. jūlija rītā DV namā Toronto, organizācijas priekšnieks V. Hazners uzsvēra, ka šī ir vislabāk sagatavotā centrālā valdes sēde organizācijas vēsturē, jo DV 2. globālo dienu darba nedēļas laikā nozaru darbinieki sēdēs aizvadījuši kopā 34 stundas, lai ne tikvien izvērtētu veikto un pārrunātu turpmāko darbu, bet — galvenais — sagatavotu ierosinājumus un atzinumus šai centrālās valdes sēdei, kurā tad atkristu liekas debates, atliekot ierosinājumus tikai pieņemt vai noraidīt. V. Haznera izteica pārliecību, ka šī būs arī visīsākā centrālās valdes sēde organizācijas vēsturē, iepriekšējām parasti ilgstot divas, labākajā gadījumā vienu pilnu dienu. Tā arī notika. Sēdes gaita izvērtās ļoti raita, darbam beidzoties pat vairākas stundas pirms paredzētā laika.

Sai sēdē nebija arī nekādu amatpersonu ziņojumu, jo tie bija rakstveidā iepriekš izsūtīti visiem sēdes dalībniekiem, 26 mašīnraksta lappušu garā kopojumā ietverot ne tikai amatpersonu ziņojumus un darbības pārskatus, bet arī vadlīniju projektus un instrukcijas, organizācijas jubilejas deklarāciju, daļu ierosinājumu, aizvadītā darbības gada budžeta izpildījumu, šāgada budžeta projektu un citus materiālus.

Rakstveida pārskats rādīja, ka organizācijas biedru skaits šāgada 1. janvārī bija 9233, no tā 2378 vanadzes, aizvadītajā gadā pieaugot par 118 biedriem. Interesanti, ka šai pieaugumā bijuši tikai 43 vanagi, bet 75 vanadzes. Vanadzēnu skaits pārskatā nav minēts, bet — tie jau arī nav organizācijas biedri, tikai īpašas jaunākās jaunatnes kustības dalībnieki, kuŗus pamazām ievirza DV darbības mērķos un idejās. DV organizācija pašreiz darbojas 3 kontinentu 12 valstīs, biedri apvienoti 134 nodaļās, apvienības vai kopās. Atsevišķās zemēs aina pašreiz šāda: ASV 2817 biedru (apvienoti 25 apvienībās un kopās), Anglijā — 2119 (32 nodaļās un kopās), Austrālijā — 1388 (8), Kanadā — 1302 (19), Rietumvācijā — 1132 (35), Zviedrijā — 329 (9), Argentīnā un Francijā — 34, Dānijā — 25, Brazilijā — 23 Beļģijā — 17 un Holandē — 13.

Kultūras un sabiedriskās darbības laukā pie DV organizācijas šāgada 1. janvārī darbojās 62 sporta kopas, 46 bibliotēkas ar kopskaitā 14.683 grāmatām, 21 koris un tikpat daulz teātŗa kopu, 12 tautas deju kopu un 31 dažāda sekcija ar kopīgo dalībnieku skaitu 2827. Pārskata gadā visas organizācijas mērogā notikuši 196 svinīgi akti, 159 priekšlasījumi, 93 koncerti, 43 teātŗa izrādes un 519 dažāda cita rakstura sarīkojumu ar kopīgo apmeklētāju skaitu 69,300. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu (1969.) gadu, koŗu skaiits audzis par 5, sporta kopas par 11 un teātŗa kopas par 2, bibliotēkas par 2 gan samazinājušās, taču grāmatu skaits pavairojies par 1120, tautas deju kopu skaits kļuvis par 2 mazāks, taču kapīgais dalībnieku skaits pavairojies par 15. Centrālā valde publicējusi 12 apkārtrakstu, bet zemju valdes un atsevišķās nodaļas vai apvienības biedru un tautiešu informācijai izdevušās kopā 299 apkārtrakstus vai biļetenus vairāku tūkstošu eksemplāru metienā.

Par organizācijas materiālajām vērtībām pārskata gadā liecina šādi skaitļi vācu markās: īpašumi un dažādas citas vērtības — 2.279.088.78 DM, organizācijas darbības līdzekļi naudā — 654.245,76 DM un aprūpes līdzekļi—632.287,84 DM, kopā 3.565.622,38 DM. Pārskata gadā īpašumi un vērtības pieaugušas par 270.103,84 DM, organizācijas darbības līdzekļi par 35.704,55 DM un aprūpes līdzekļi par 288.288,21 DM vai kopsummā par 594.096,60 DM. Ievērojot šīs summas, V. Haznera sēdes tiešajā gaitā vēlāk atzina, ka DV ir pašreiz bagātākā latviešu organizācija trimdā.

Nacionālpolitiskās darbības laukā DV centrālā valde, noteiktas summas dodot katrai zemes valdei, atbalstījusi Brīvās Latviešu Balss radioraidījumus no Rietumeiropas uz okupēto Latviju ar 4051,55 DM un atsevišķu raidījumu tiešu sagatavošanu. Tāpat ar raidījumu sagatavošanu sekmēti radioraidījumi uz okupēto Latviju no Madrides. Ar centrālās valdes organizēto materiālo atbalstu (3928 DM) organizācijas pārstāve E. Rodze - Ķisele no Austrālijas piedalījusies Pasaules un Āzijas valstu pretkomūnistisko līgu konferencē Tokio, vispār šo līgu konferencē piedaloties jau 3. gadu, veicot teicamu darbu Latvijas brīvības jautājuma labā. Šogad, pārstāvot DV organizāciju, viņa piedalās arī abu līgu konferencēs Filipīnu galvaspilsētā Manilā. Vašingtonā arī notikusi pirmā baltiešu kaŗa veteŗānu sanāksme, kuŗā latviešus pārstāvēja DV organizācija, igaunus — Legions Igaunijas atbrīvošanai, bet lietuviešus — veteŗānu organizācija Ramave, publicējot kopīgu deklarāciju ar prasību atbrīvot Baltijas valstis. Turpmāk visu trīs baltiešu veteŗānu organizāciju pārstāvji pulcēsies vienreiz gadā, konferencēs katrai tautībai prezidējot rotācijas kārtībā.

Pērnā gada aprīlī izdota Latviešu leģiona dokumentu un atmiņu kopojuma pirmā grāmata. Serijas sauksies „Latviešu kaŗavīrs otra pasaules kaŗa laikā", un tās 1. sējumā ietverts laiks no 1939. gada septembŗa līdz 1940. gada jūlijam, apskatot Latvijas armijas likvidēšanu pēc zemes okupācijas un Otra pasaules kaŗa sākumu. Grāmata, kuŗas redaktori ir O. Freivalds un O. Caunītis, izmaksājusi 24.506,05 DM un maksā 28 DM, bet subskribentiem 22 DM. Piedaloties visām zemēm, sagādāti arī līdzekļi trim DV kultūras balvām sakarā ar organizācijas 25 gadu darbību, ik 1000 dol. apmērā literātūrā, mūzikā un tēlotājmākslā, darbus izvērtējot īpašām lietpratēju žūrijas komisijām, bet piešķirtos apbalvojumus pasniedzot DV 2. globālo dienu laikā Toronto. Kā jau ziņots, Kultūras balvu pilnos apmēros izpelnījās vienīgi komponists Jānis Norvilis, bet tēlotājmākslā ik 400 dol. saņēma Gvido Brūveris un Visvaldis Reinholds, kamēr literātūrā 250 dol. atzinības balvu piešķīra „jaunatklātajai" dzejniecei Gunai Ikonai. Kultūras balvām paradzēto 3000 dol. kopsummas atlikumu izmantos līdzīgām sacensībām nākošajās DV globālajās dienās pēc 5 gadiem Anglijā. — Centrālās valdes uzdevumā Kanadas DV valde izgatavojusi DV organizācijas 25 gadu jubilejas markas pēc mākslinieka Ērika Dzeņa meta, kuŗas iespiestas 25.000 eksemplāros un šāgada sākumā izsūtītas visām DV darbības zemēm. — Rakstveida pārskatā norādīts, ka milzīgu darbu veikusi DV Kanadas valde resp. izraudzītā ricības komiteja E. Krūkas vadībā DV 2. globālo dienu sagatavošanā, kuŗas šogad risinājās no 26. jūnija līdz 4. jūlijam Toronto.

(Nobeigums sekos)

Vtr.

Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons izstādes „Cilvēks un viņa pasaule" Etnisko mozaiku paviljona apmeklējumā sarunā ar paviljona vadītāju M. Dvorskiju.

Noslāpētā atbalss

Padomju savienības sūtņa Kanadā Mirožničenko un pārējo padomju diplomātu nelūgtās uzmācības Montrealas izstādes „Cilvēks un viņa pasaule" Etnisko mozaīku paviljonā (par ko ziņots Latvija Amerikā 17. jūlija numurā) atskaņas bija dzirdamas arī Kanadas federālajā parlamentā Otavā. Kā zināms, padomju oficiālie pārstāvji uzstājās, lai paviljona vadītāja M. Dvorskija liktu izmainīt Baltijas un citu valstu karogus pret Pad. savienības karogu, ko Dvorskija atteicās darīt.

Dienu pēc šī notikuma federālā parlamenta sesijā Edmontonas, Albertā, pārstāvis ukrainis Stīvens Paprovskis jautāja ārlietu ministram M. Šārpam, vai tas saņēmis Kanadas ukraiņu komitejas protesta telegrammu par padomju sūtņa iejaukšanos izstādes „Cilvēks un viņa pasaule" etnisko grupu paviljona darīšanās, pieprasot Ukrainas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Čechoslovakijas, Polijas un Armenijas karoga noraušanu un aizstāšanu ar Pad. savienības karogu? Ārlietu ministrs nezināja, vai telegramma saņemta, bet solījās painteresēties ministrijā. Paprovskis tad griezās pie ministru prezidenta Trudo ar aicinājumu izdarīt izziņu par minēto gadījumu un vainīgiem izteikt stingru rājienu, bet nepaguva sakāmo pabeigt, kad viņu pārtrauca parlamenta spīkeris, aizrādīdams, ka „godājamam parlamenta loceklim pašreiz nav tiesības izteikt apgalvojumus".

Pēc protokola Paprovskis, droši vien, nebija izvēlējies īsto brīdi aizrādīt valdības galvām, kā jāreaģē uz svešas varas nekaunīgu iejaukšanos Kanadas iekšlietās. Lai nu kā, vienu tomēr notikums Montrealā skaidri liecina, proti: kā padomju valdība iztulkojusi Kanadas valdības gaivas Maskavā izteiktos „apgalvojumus" . . .

Nesen izstādi „Cilvēks un viņa pasaule" apmeklēja Latvijas konsuls Montrealā Vilis Tomsons, iegriežoties arī Etnisko mozaīku paviljonā. V. Tomsons izteica atzinību M. Dvorskijai par stingro nostāju pret padomju diplomātu iejaukšanos Kanadas etnisko grupu darīšanās.

N.

Apspiesto tautu nedēļa Sidnejā

Kopš 1965. gada Apspiesto tautu padome (Captive Nations Council) Sidnejā ik gadu rīko Apspiesto tautu nedēļu. No latviešiem tajā piedalās P. Sakne un G. Bogdanovičs, to vada NSW parlamenta deputāts D. Dārbijs (Douglas Darby).

Šogad Apspiesto tautu nedēļa notika no 11. līdz 17. jūlijam. To ievadīja ar gājienu uz Kaŗa piemineklī Haidparkā, piedaloties 9 nācijām ar karogiem un plakātiem. Latviešu grupa bija otra lielākā — 73 dalībnieki, bet lietuviešiem bija 85. Pavisam gājienā dalībnieku skaitu var vērtēt 500—600. Pie pieminekļa runāja luteŗāņu mācītājs Kr. Štolcs, polis R. Tristers un vainagu nolika V. Veglevskis. Latviešu grupas priekšgalā tautas tērpā gaja P. Sakne, karogu nesa Ivars Krastiņš, bet plakātu — Andrejs Muižnieks. Gājiena dalībnieku starpā

(Beigas 8. lpp.)

—ds.

DV 2. globālo dienu Toronto vanadžu sanāksmes dalībnieces ar viesiem. 1. r. 4. no kr. DV centrālās valdes paunatnes noz. vad. R. Šmitmanis no Zviedrijas, 2. r. 4. no kr. ASV vanadžu pr-ce A. Tīdemane, Dr. L. Skultāne-Zariņa, globālā vanadžu pr-ce M. Kenģe, DV organizācijas pr-ks V. Hazners, I. Damkere, Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, 4. rindā ASV DV pr-ks J. Utināns un Austrālijas vanagu zemes valdes priekšsēdis V. Rolavs.

Tas jāzina jaunaudzei!

Roberta Šmitmaņa saīsināta runa DV jaunatnes darbinieku sanāksmē Toronto

Meklējot atbildi uz jautājumu par jaunatnes iesaistīšanu DV organizācijā, vispirms jādomā par mums pašiem un organizācijas izcelšanos. DV organizācijas pamatsastāvs ir vecie kanaki, kas kopā cīnījušies un pārcietuši visādas nelaimes. Esam viena laika cilvēki, un tādi savās sirdīs arī paliksim. Varam uzskatīt sevi par garīgi slēgtu vienību. Kā šeit iekļauties jaunatnei? Kā tai izprast mūsu mērķus un centienus? Mūsu jaunā audze nezina, kas ir kaŗš un gūsts. Tā nav gulējusi ierakumos sniegā un dubļos, nav lietojusi ieročus. Tai ir svešs latviešu kaŗavīra mīts. Tā nevar saprast un nekad nesapratīs mūsu kaŗa stāstus. Neviens no jaunajiem nav redzējis mūsu dzimto zemi tās laimīgajās brīvības dienās.

Esam aicinājuši mūsu rindās netikai bijušos kaŗavīrus, bet ikvienu latvieti, kas atzīst līdzšinējās kaŗavīru cīņas par Latvijas brīvību un paši grib kalpot šim mērķim. DV organizācijā neeksistē vecuma vai kārtas ierobežojumi.

Vērojumi jaunatnes darbībā liecina, ka tā apzinās brīvības jēdzienu un pašu brīvības vērtību. Viņu zināšanas politiskos jautājumos ir nenoliedzami plašākas nekā daudziem no mums, bet pats svarīgākais — tās atbilst šālaika prasībām un garam. Viņu iespējas ieinteresēt patvērtuma zemes sabiedrisko domu mūsu taisnīgajās prasībās ir daudz lielākas nekā mums tās bijušas un ir. Patvēruma zemju sabiedriskā vide viņus zināmā mērā uzskata par sev piederīgiem, ne par svešķermeņiem, par ko bieži uzskata mūs. Bet — kādēļ jaunatne plašākos apmēros nav atradusi ceļu pie mums? Vienīgo pareizo atbildi varētu dot pati jaunatne. Vienas studējošās jaunatnes daļas atbilde ir laika trūkums, citiem vēlēšanās īso brīvo laiku ziedot darbam jaunatnes organizācijās, kas vairāk raksturojas sanāksmēs un kongresos. Tā jaunatnes daļa, kas aizrāvusies ar pacifisma ideju, redz DV kā militāru organizāciju ar vēlēšanos uzturēt varoņu garu. Šai jaunatnes daļai gan vajadzētu zināt, ka latviešu jaunatne visos laikos ir bijusi cīnītāju pirmajās rindās ne tikvien ar uguns ieročiem, bet vēl vairāk ar garīgajiem, un šo cīņu tā turpina arī okupētajā dzimtenē.

Daļa jauniešu nespējot iedzīvoties „večŭ" domāšanā un darbības veidā, kas it kā noraidot katru progresīvāku domu kā kaitīgu nacionāliem mērķiem. Šai jaunatnes daļai būtu jāzina, ka DV organizācijā uzņem ikvienu latvieti, neatkarīgi no politiskajiem uzskatiem, izņemot komūnistus, to atbalstītājus vai cita terrora režīma piekritējus.

Pēc manas pārliecības saprašanos varētu panākt atklātās diskusijās ar jauno audzi, runājot kā ar līdzgiem. Jāpierāda, ka mūsu vidū nav paaudžu plaisas, ir vienīgi loģiska paaudžu attīstība uzskatos un darbības veidos, kamēr mērķis ir viens un tas pats. Mums jāparāda jaunatnei saprotamā veidā, kādēļ nepieciešama aprūpe aiz dzelzs aizkara. Jaunatnei jābūt skaidrībā par mūsu tradicijām un to nozīmi, tai jāizšķiras, kas tai saprotams un pieņemams, kas noraidāms, Jaunatnei jāzina, kādēļ uzturams varoņu gars un tā izpratne. Ja pēc jaunās audzes pārliecības mūsu darbības un cīņas veidā ir nepieciešami grozījumi atbilstot laika garam, tad jaunatnei tas mums jāsaka. Runu un rakstu vietā būtu rīkojamas paneļa diskusijas, kaut arī šauros apjomos. Mums reiz jāzina jaunatnes alternātīva mūsu organizācijas darbībai nākotnē. Šai ziņā iniciātīvu ar labiem panākumiem rādījis Kanadas zemes valdes priekšsēdis Elmars Krūka.

DV organizācijas priekšnieka V. Haznera ierosinājums par jaunvanagu kopu dibināšanu pie DV organizācijas prasa vissiltāko atbalstu, jo no tā atkarīga mūsu organizācijas nākotne. Jaunvanagu kopas apvienotu visus jaunos latviešu puišus un meitas ar nacionālu stāju.

Runājot par nacionālo audzināšanu, jāatzīst, ka šī laika vidusmēra cilvēkam trūkst augstu un cēlu ideālu, lielas aizraušanās entuziasma. Palikusi tikai auksta vienaldzība. Cilvēks nokļuvis prāta kalpībā. Viņa galvenās rūpes ir materiālais nodrošinājums un labs sociālais stāvoklis. Viņš cīnās pārticības un ērtību dēļ, tā mēģinot apslēpt savu dvēseles kailumu. Noliegdams morāles un tikumu normas, mūsdienu cilvēks kļuvis iekšēji tukšs.

Ievērosim, ka latviešu ģimeņu bērni, kas dzimuši svešumā, aug un skolojas patvēruma zemju mācību iestādēs, nepaliek bez patvēruma zemes paražām un domāšanas veida. Vienalga, kādā zemē tas būtu, jaunatnes gars, jūtas un miesa padota modernā laika straujām un nepārtrauktām pārmaiņām, padota arī augstam dzīves standartam ar saimniecisko, sociālo un politisko ietekmi. Jaunatne visā pasaulē it kā slimo ar modernās sadzīves kaiti — ideālisma trūkumu, paklaujoties laika gaitas pašplūsmei. Neapmierināti ar veselīgām dzīves tradicijām, pastāvošo sadzīves kārtību un normām, jaunieši sacelas pret vecākiem, skolu, skolotājiem, pret mācībspēkiem universitātēs un administrāciju. Jaunatnei pašai neskaidro un nezināmo nākotnes viziju izmanto labi sagatavoti komūnistu aģenti no Pad. savienības, sarkanās Ķīnas, Kubas u.c. komūnistu zemēm.

Būsim lepni un laimīgi, ka lielākā daļa mūsu jauniešu saglabājuši tīru savu latviešu dvēseli, atraduši ceļu uz mūsu organizācijām, iesaistījušies cīņā par latviešu tautas un Latvijas brīvību, kaut neviens no viņiem nav redzējis savu vecāku dzimteni tās laimīgajās brīvības dienās. Jaunās maiņas latviskajā apziņā ir daudz kas kopīgs ar mums. Viņi apzinās brīvības vārdu un pašas brīvības vērtību. Mūsu uzdevums ir viņiem palīdzēt izkopt tēvzemes mīlestības garu, goda prātu, taisnīgumu un nesavtīgumu. Kā to panāksim arī nākotnē, ir viens no mūsu svarīgākajiem pašreizējiem uzdevumiem.

Nacionālās audzināšanas pamats ir ģimene. Tādēļ nenogurstoši jāatgādina un jāapellē pie latviešu ģimenēm visā pasaulē: mācieties savviem bērniem latviešu valodu, runājiet ģimenē tikai latviski, mācieties bērniem nekautrēties no savas tautības, bet būt lepniem par to! Tikai vacāku paraugs spēs ietekmēt jaunatni. Nekādas prāta konjunkcijas neiesaistīs mūsu pulkā latviešu jaunatnes jaunās sirdis. Tikai sirdsdedzes piemērs ir tas, kas var izraisīt jaunajās sirdīs jūtu saistību ar tautas likteni un iesaistīt latviešu tiesību aizstāvēšanā. Vecākiem būtu jāatceras un jāiegaumē Kronvalda vārdi: „Lieli muļķi ir tie, kas nievā latviešu valodu jeb kas kaunās būt latvieši. Tie ir apsmejami visvairāk, ja ir mācīti vīri. Man nav svētākas valodas par latviešu valodu, man nav mīļākas tautas par latviešu tautu, man nerūp nekas tik dziļi kā viņas zelšana un uzplaukšana. Tie acumirkļi ir priekš manis tie laimīgākie, kuŗos es spēju tautas labad kādu soli spert!" Šos Kronvalda vārdus derētu pārdomāt arī tiem jaunās audzes pārstāvjiem, kuŗi kā mācībspēki un zinātnieki darbojas patvēruma zemju augstākās mācību iestādēs.

Atbalstīsim arī nākotnē latviešu papildskolas, kuŗās mūsu bērni var apzināt un izkopt latviešu valodu, iepazīties ar mūsu kultūras vērtībām, apgūt Latvijas ģeografiju un vēsturi. Būtu vēlams vēsturē neapskatīt tikai notikumus kopš 1918. gada līdz brīvības zaudēšanai, bet jaunatne iepazīstināma arī ar seno vēsturi no pašiem pirmsākumiem tautas izcelšanās dienās.

Atbalstīsim pastāvošās jaunatnes organizācijas, veicinot to pulcēšanos zemēs, kontinentos un globālās sanāksmēs, konferencēs un kongresos. Līdz šim DV organizācija šis mērķim devusi ievērojamu materiālu atbalstu, to nesaistot ne ar kādām prasībām. Rezultātā jaunieši savos kongresos reti vai nemaz nav pieskārušies DV organizācijas nozīmei trimdā. Vai nebūtu laiks, lai vismaz tie jaunieši, kas nāk no organizācijas rindām, jaunatnes organizāciju paspārnē apvienotos, censoties pārējo jaunatni ieinteresēt arī DV organizācijā?

Vai tiesības uz brīvību attiecas arī uz baltiešiem?

Jautā zviedru bīskaps Svens Danells Latviešu Nacionālā Fonda izdotās Osvalda Freivalda grāmatas zviedru valodā „Zviedrija un Baltijas valstu okupācija" recenzijā laikrakstā „Dagen" un raksta:

„Nelielā O. Freivalda grāmatiņa ir pilna ar līdz šī mnepublicētiem faktiem. Tā dod atbildi uz daudziem jautājumiem, bet izraisa vēl vairāk: Vai Zviedrija ievēro agrākās Tautu Savienības 1932. g. atzinumu, ka valsts patur savu suverēnitāti arī pēc okupācijas? Ko domā T. Erlanders, kas arī ir atbildīgs par baltiešu izdošanu, ar savu „jā" rigsdagā uz N. Nilsona (cp) jautājumu, vai valdības iestāšanās par visu tautu tiesībām uz brīvību attiecas arī uz baltiešiem?

O. Palme 1970. g. 26. aprīlī Hernesandā sauca: „Mēs vienmēr ļausim uzbrukumā apspiesto labā!" Vai šī lepnā deklarācija attiecas arī uz tām apspiestajām nācijām, kas mums ir vistuvāk?

Baltiešu izdošana šai izdevumā nav piemiņēta, tā vietā tas sniedz daudz vērtīgu dokumentārisku pierādījumu par Zviedrijas līdzdalību Baltijas valstu iznīcināšanā un reizē arī norāda, kādēļ bieži dzirdēts apgalvojums, it kā baltiešiem vajaga būt izdarījušiem kaut ko kriminālu, ka nevēlas atgriezties savās zemēs. —

—ds.

NO AVĪŽNIEKA PIEZĪMJU BLOKA (17)

Sapnis vasaras dienā

KĀDA BALVA PIEŠĶIRTA DZEJNIECEI VALENTĪNEI HERMANEI? ● GUNA IKONA EKSISTĒ UN BIJA VISIEM REDZAMA ● SAPNĪ PAGAISUŠĀ PROGRAMMA UN PERSONAS ● DZIMTENES MEITEŅU DZIESMAS ● JŪTAMI PAVAIROJIES KONTINENTU SKAITS

Šekspīrs vienai no savām pazīstamākajām lugām devis nosaukumu „Sapnis vasaras naktī", bet LNAK kultūras nozares literatūras referente Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondā Guna Blūma visā īstenībā piedzīvojusi jauku un nepārtraucamu sapni vasaras dienā, proti — Daugavas Vanagu 2. globālo dienu rakstnieku cēlienā Royal York viesnīcā, Toronto, agrā 4. jūlija pēcpusdienā. Šo sapņojumu viņa atklāj savās piezīmēs par rakstnieku cēlienu „Laika" 14. jūlija numurā (rakstā „Vēl mēs dzīvosim"), pavēstījot atklātībai: „Patriotiski iekrāsotus darbus lasīja Valentīne Hermane un viņai balvu pasniedza V. Hazners. Dzejniece to tūlīt ziedoja DV organizācijas necionālās darbības veicināšanai."

Atliek tikai izsaukties: lasi un brīnies! Drukas kļūdu velniņš palaikam jau ir ļoti nešķīsts, bet tik lielu negantību šoreiz pat viņam negribētos uzvelt. Vai būtu notikusi neizskaidrojama mistērija vai jauns pasaules brīnums, Gunai Blūmai saskatot to, ko neviens cits neredz, jo īstenībā nenotiek? Ka tik bieži un daudz peltais redaktora sarkanais zīmulis būtu pazudis šo nedarbu, arī grūti ticēt, tādēļ jāpieņem, ka karstajā pēcpusdienā piezīmju rakstītāja iesnaudusies un redzējusi savdabīgu sapni vasaras dienā . . .

Visi latviešu laikraksti jau bija ziņojuši, ka DV organizācijas 25 gadu darbības atceres izsludinātajā literatūras sacensībā 250 dol. atzinības balvu ieguvusi vēl nepazīstama dzejniece — torontiete Guna Ikona. Taču viņas vārda māsai Gunai Blūmai tas, kā liekas, nav bijis zināms. Vai viņa pieņēmusi, ka ar šo pseudonimu „maskējas" Valentīne Hermane? Taču arī tam nevar ticēt, jo V. Hermane nav torontiete, bet dzīvo Eldžinā pie Čikagas.

Kaut arī latviešu avīzēs pa reizei parādās pa treknai „preses pīlei", šoreiz ziņojumi par balvas piešķiršanu bija pareizi: Guna Ikona nav izdomājums lasītāju maldināšanai, bet reāla persona, arī torontiete, kaut pseudonima „nesēja", jo īstenībā saucas Izolde Krauze-Hertele, kas tāpat bija ziņots laikrakstos. Kad rakstnieku cēlienā viņa piegāja pie pults un nolasīja pāris dzejoļu, DV organizācijas priekšnieks V. Hazners viņai pasniedza piešķirto balvu. Jābrīnās, ka skaļie aplausi Gunu Blūmu nepamodināja no vasaras dienas sapņa, pat ne vēl skaļākās ovācijas, kad Guna Ikona nodeva balvu V. Hazneram izlietošanai DV nacionālajam darbam, uz ko V. Hazners atbildēja, ka pieņem to kā pirmo iemaksu jaundibinātajam nacionālās darbības fondam, kuŗā uzkrās līdzekļus nākotnes vajadzībām. — Lai cik žēl, bet Valentīne Hermane paļika tikai iedomu balvas ieguvēja kāda sapņa rezultātā, kaut balvas pasniegšana viņai izziņota vairāk nekā 10.000 eksemplāru liela metiena laikrakstā.

☆

Liekas, ka DV 2. globālās dienas neizprotamā un neizskaidrojamā veidā likušas sapņot arī citjem. Ne mazāk jauku sapni vasaras vakarā 2. jūlijā redzējusi pazīstamā teātŗa kritiķe Emma Kalniņa-Znotiņa, ko liecina viņas jaunatnes sasaukšanās vakara atreferējums („Toreiz" un „tagad" satikšanās) „Latvijas Amerikā" 17. jūlija numurā. Arī šī sapņa varenumu nav spējuši pārtraukt ne aplausi, ne smiekli, ne kas cits, jo neredzēta viņai palikusi turpat trešā daļa programmas — visi īsskeči un šis tas cits. Pārējo viņa gan manījusi, vairumam neuztvert ne vārdus, ne citus nozīmīgus faktus, kas būtu sarīkojuma atreferējumā atzīmējami, pie tam pareizi un pilnīgi, ne tikai daļēji un aptuveni.

☆

Kanaku vakars 3. jūlijā daudzus aizkustināja, iesviežot atmiņu pasentimentālās dziļēs un liekot viņai pasmelt piešķirto balvu. Jābrīnās, ka skaļie aplausi Gunu Blūmu nepamodināja no vasaras dienas sapņa, pat ne vēl skaļākās ovācijas, kad Guna Ikona nodeva balvu V. Hazneram izlietošanai DV nacionālajam darbam, uz ko V. Hazners atbildēja, ka pieņem to kā pirmo iemaksu jaundibinātajam nacionālās darbības fondam, kuŗā uzkrās līdzekļus nākotnes vajadzībām. — Lai cik žēl, bet Valentīne Hermane paļika tikai iedomu balvas ieguvēja kāda sapņa rezultātā, kaut balvas pasniegšana viņai izziņota vairāk nekā 10.000 eksemplāru liela metiena laikrakstā.

☆

Otrkārt — tjkai sapnis varēja rādīt, ka Mirjama Bērziņa tālo šo vācu Lili-Marlēnu! Protams, kanaku dziesmā „Tai Cēdelgemā, draugs" skan „Lili-Marlēnas" melodija, bet — simtiem ir dziesmu, kuŗās kādai populārai melodijai sadzejoti pavisam cjti vārdi. Arī šoreiz kānaki dziedāja par gūsta dienām Cēdelgemā, noteikti nedomājot par vācu Lili-Marlēnu, bet gan par latviešu dzimtenes meiteni, ko tad arī tēloja Mirjama Bērziņa, it kā vizijā slīdot gaŗām un apkārt kanakiem. Tādēļ arī nevajadzēja ne laternas, ne cigaretes, jo latviešu karavīri savu dzimtenes meiteni ilgās skatīja citādu nekā vācieši.

Aciga E. Kalniņa - Znotiņa gan bijusi, pamanot kļūdu svētku vadonī, ka latviešu oficiālo, ja tā var teikt, „Dzimtenes meitenes dziesmu" pēc Tonijas Kalves teksta komponējis V. Kreišmanis, jo tāda komponista nav, tādēļ atreferējumā to „labojusi", minot par komponistu Olģertu Kreišmani. Taču „sapņa" vara palikusi nepārspēta: šo dziesmu komponējis Olģerta brālis Nikolajs Kreišmanis! Liekas, ka par sarīkojuma atreferētājas sapņainību liecina arī norādījums par Helēnas (Lienes) Martinsones „nedzirdamo teksta" runāšanu skečā „Apbedīšanas bijrojs". Vai atreferētāja būtu sēdējusi zāles pašā pēdējā rindā, ka labi dzirdamo tekstu nebija dzirdējusi?

☆

Karavīri nav sapņotāji, bet skaudri reālisti, jo citādi viņi frontē nespētu pastāvēt. Ja tomēr mēdz runāt par karavīru „sap-

(Beigas 7. lpp.)

LATVIJA

59. N-RS SESTDIENA, 1971. G. 31. JŪLIJS

GALVENA REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvokli un vakaros): Krišs Sīdars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 766—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības isināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne tuvu gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.50, 3 mēn. $6.00, 6 mēn. $11.50, 1 gadu $21.00. Atsevišķa numura cena 35 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20—$8.40 par 1 collas slejas teipu. Sarīkojumu kalendārī $1.- par katru datumu vienā numurā.

LASĪTAJU VĒSTULES

LEĢIONĀRI JOPROJĀM NAV „VECMODIGI MOŖI"!

Ļoti nožēloju, ka esmu spiests oponēt daudzu gadu draugam un kollēgam Egilam Kalmem Ņujorkā pret viņa ieskatiem, kas izteikti lasītāja vēstulē „Vecmodīgie moŗi" šī laikraksta 23. jūnija numurā.

Ir tiesa, ka savā rakstā „Nepamatoti pārmetumi" šī laikraksta 9. jūnija numurā izmantoju tikai vienu jautājumu no E. Kalmes lasītāja vēstules „Laika" 12. maija numurā, bet nedarīju to, lai sašaurinātu viņa teikto domu nozīmi, attiecinot to tikai uz invalīdiem, bet gan tādēļ, ka rakstīju vienīgi par pārmetumiem DV globālo dienu rīcības komitejai par invalīdu „aizmiršanu", tiem neatvēlot brīvas ieejas kartes svētku sarīkojumos.

Ja tagad E. Kalme atgādina, ka DV 1. globālajās dienās Čikagā 1966. gadā bija cits aicināto viesu saraksts (programmas dalībnieku, it sevišķi rakstnieku cēlienā, — A. V.) — galvenokārt leģionāri, tad jāaizrāda, ka DV 2. globālo dienu rīcības komitejas nolūks nebija „kopēt" svētku norisi Čikagā, bet meklēt jaunas iespējas, lai DV organizācijas biedrus un pārējo latviešu sabiedrību pulcinātu ciešākai vienotības apziņai. Jau DV 2. globālo dienu Toronto priekšdarbus uzsākot, rīcības komiteja vienojās, kas bija ziņots arī presē, ka, izņemot darba nedēļu, pašos svētku sarīkojumos uzsvars nav liekams ne uz DV organizācijas 25. gadasvētkiem, ne DV vispār, ar vienīgo izņēmumu svētku aktu 4. jūlija rītā. Pārējie sarīkojumi bija domāti jaunatnei un nacionālā gara apliecinājumam — visai latviešu sabiedrībai. Svētku sarīkojumi nebija domāti kā DV salidojums, tādēļ programmas izpildīšanā neaicināja galvenokārt tikai bijušos leģionārus, kā tas bija Čikagā, jo rīcības komitejas iecere bija DV 2. globālo dienu svētku sarīkojumus padarīt par visas latviešu sabiedrības svētkiem, lai nostiprinātu draudzību un sirsnību, vairotu vienotību un smeltu jaunu spēku turpmākajam darbam no spirgta nacionālisma avota. Vai tas rīkotājiem izdevies, par to lai spriež svētku apmeklētāji, bet fakts, ka DV 2. globālajās dienās Toronto necentās atdarināt Čikagas pirms 5 gadiem sniegto paraugu, nenozīmē, ka bijušie — kultūras darbu darītāji svētkos Toronto „vairs nebija modē"! Pašķirstot svētku vadoni, arī redzams, ka programmas izpildītājos un izstāžu dalībniekos nav trūcis arī bijušo leģionāru, pie tam it prāvā skaitā, tādēļ nepamatoti apgalvot, ka bijušie leģionāri DV 2. globālo dienu rīkotāju acīs kļuvuši par „vecmodīgiem moŗiem"! Tāpat ievērojams fakts, ka arī svētku rīcības komitejas locekļu vidū, izņemot vanadzes, darbojās gandrīz vai vienīgi bijušie karavīri. Vai tad viņi paši sevi būtu atzinuši par „vecmodīgiem moŗiem", izšķiroties par svētkiem, kas domāti ne tikai „kanakiem", bet visai latviešu sabiedrībai, kuŗa vienmēr tik atsaucīgi atbalstījusi DV organizācijas darbu?

Alfrēds Vinčels,
DV 2. globālo dienu preses referents

☆

PRIECĪGA SATIKŠANĀS

1. jūlijā arī daļai Toronto dzīvojošo kaucmindiešu bija prieciga un gaidīta tikšanās ar bijušo kollēģi un Kaucmindes mājturības institūta kādreizējo skolotāju M. Ķeņģi, kuŗa arī ir pirmā šī institūta izlaiduma absolvente. Nevērojot pārpilno darba nastu, iebraucot Toronto uz Daugavas Vanagu globālajām dienām, viņa atlicināja laiku satikties ar bijušām kaucmindietēm kollēģes Lidijas Lūses mājās. Tur atzīmējām arī viņas un skolotājas A. Dzērvītes vienlaicīgu skolas gaitu un vēlēk skolotājas darba sākšanas atceri. Laiks pagāja nemanot. Bija jauki atcerēties bijušo un justies atkal „kā meitenēm" uz dažām stundām.

Vanadziņš, Toronto

MEKLĒJAMO PERSONU SARAKSTS.

Ilgvars Lans, dz. 1921. g. 7. jūlijā Rīgā, 1950. gadā no Zviedrijas emigrējis uz Ameriku. Viņu meklē brālēns Rīgas Jūrmalā.

Edgars Alfreds Puķe, dz. 1923. g. 28. augustā Jelgavas rajona Mūrniekos. 1960. g. no Minchenes emigrējis uz Ameriku. Meklē māte.

Tautješi, kas laikā no 1941. — 1944. g. strādājuši Valmierā, Rigas ielā 24: Vilibalds Švede, Teodors Paltiņš, Jānis Evans, Ansons, Kārlis Niedra, Harijs Bodnieks, kapt. Ošups, virsleitnants Runke, Feldenbergs, Karnats. Meklē Arnolds Krauklis 79 Ulm/Donau, Römerstrasse 123, W. Germany.

Adreses paziņojamas un tuvākas ziņas saņemamas: American Latvian Association, Suite 913, Shoreham Building, 806 15th St., N. W., Washington D.C. 20005, U.S.A.

Adrešu paziņotājiem piesūta meklētāja adresi, bet bez meklētās personas atļaujas nevienu adresi neizdod.

Mazsekmiga jaunu ceļu meklēšana

Daugavas Vanagu jaunatnes darbinieku sanāksme Toronto

DV 2. globālo dienu jaunatnes darbinieku sanāksmē 29. jūnijā DV namā piedalījās ap 30 tiešu dalībnieku un klausītāju. DV centrālās valdes jaunatnes nozares vadītājs R. Šmitmanis no Zviedrijas sanāksmi atklāja ar pagaŗu uzrunu (skat. atsevišķi), cita vidū aizrādot: „Par jaunatnes jautājumiem runāts daudz; ja vēlamie rezultāti izpalikuši, tas varētu nozīmēt tikai vienu — neklējams jauns darbības veids, kas, pēc manas pārliecības, panākams atklātas diskusijās ar jauno paaudzi."

Kā veikt ielaisto kļūdu un jauna darbības veida meklēšanu, tad arī bija šīs sanāksmes galvenais pārrunu temats, taču debates, diemžēl, bieži novirzījās sānceļos. Arī R. Šmitmaņa iecerētās diskusijas ar jauniešiem kļuva praktiski nelespējamas, jo sanāksmē bija ieradušies vienīgi 3 no Eiropas un Austrālijas sūtītie jaunieši, tā ka runātāji galvenokārt bija vidējās un vecās paaudzes dalībnieki. Ja varēja pabrīnīties, ka nevienam citam jaunietim, pat DV organizācijas piederīgajam, nebija bijis intereses par pārrunām, kuŗās tie varētu izteikt savas domas un ierosinājumus, tad visvairāk pārsteidza, ka trūka arī Kanadas DV valdes jaunatnes nozares vadītājas B. Šmitas-Kalējas, kuŗa še būtu varējusi gūt dažu labu ierosmi un norādi savam darbam, ko sāka veikt tikai šāgada pavasarī. Arī visi 3 par DV organizācijas līdzekļiem uz Toronto sūtītie aizjūras jaunieši, kuŗiem uzturēšanās izdevumus sedza DV 2. globālo dienu rīcības komiteja, debatēs piedalījās visai atturīgi, tikai reti pašiem prasot vārdu. Tādēļ bija patīkami, ka sanāksmes vadītājs R. Šmitmanis un citi viņus vienmēr aicināja izteikties pārrunājamos jautājumos.

Ir vietā pie šiem trim jauniešiem pakavēties mazliet tuvāk. „Interesantākā" bija Rietumvācijas DV jauniešu pārstāve — 23 gadus vecā Zigrīda Kārkliņa, kuŗa dzīvo Menchen-Gladbachā, bet pieder pie DV Krēfeldas nod. Viņas māte ir vāciete, tādēļ ģimenē lietota tikai vācu valoda, taču mātei nav bijis iebildumu bērnu pievēršanai latvietībai. Tā Zigrīda Kārkliņa, latviešu valodu neprotot, iestājusies pie DV Krēfeldas nod. un pat pasniedzot tur latviešu valodu. Tā kā viņa ir ļoti simpātiska un atsaucīga meitene, tad viņas dalība sanāksmē bija ļoti vērtīga, jo viņa varēja pastāstīt par DV darbu Krēfeldā, kā arī par to, kā tur tiek risināta jaunatnes problēma. Tā kā Krēfeldas DV nodarbojas ar ļoti plašu darbību, tad viņa varēja pastāstīt arī par to, kā tur tiek risināta jaunatnes problēma. Tā kā Krēfeldas DV nodarbojas ar ļoti plašu darbību, tad viņa varēja pastāstīt arī par to, kā tur tiek risināta jaunatnes problēma.

Pīrāgus, jāņusieru un citus gardumus „Rīgas" apmeklētājiem „Ca ravan 71" laikā Latviešu namā, Toronto, sagatavo saimnieces Olita Šmite, Dace Vare un Dace Ze mdega.

Foto: J. Liģers

(123. turpinājums)

Prasīt Latvijas tiesu un daļu. Tā tas bija toreiz kaujas laukos, tā tas ir tagad demonstrācijās un saietos, lūgsnās dievnamos un klusinātās pārrunās pie ģimenes pavarda. Dzejnieks šos vārdus atradis pēc tam, kad bija pasludinājis savas mākslas brīvību. Viņš tos bija atradis savā dvēselē, savas dvēseles mīlestības saitēs ar savu tautu un savas tautas varoņiem.

Cilvēks ir ārkārtīgi daudzveidīga būte, kas atsaucas uz daudz ko vairāk nekā uz maizi un pātagu. Cilvēciskākais, smalkākais cilvēkā prasās ne tikai pēc izteiksmes brīvības, bet vēl vairāk pēc iedvesmas brīvības, bez kuŗas nav dzejas, nav gleznas, nav sonātas. Vairāk, — pat lielākie zinātnieki atzinuši, ka viņi savus vēlāk aplēšu lēsēm apstiprinātos jaunatklājumus „atraduši" neatkarīgas iedvesmas ceļā.

Dzejas avots nav rupjākais, bet maigākais cilvēkā, kālab labais, skaistais un patiesais ir cieši un draudzīgi savienoti īstenā, paliekamā dzejā.

Cilvēks nav tikai proteīnu, kalcija, dzelzs un vitamīnu meklētājs un to patērētājs dzīvnieks. Cilvēka acis nav tikai pievērstas zemei, cilvēkam ir spārnots prāts, kas sniedzas kosma visbrīnumainākajos noslēpumos; cilvēks ir arī tēvs un māte, vīrs un sieva, draugs un draudzene, teists vai ateists un pāri visam — piederīgs kādai tautai, kas viņam ļauj vērpt savu piederības dziju bezgalīgā pagātnē un savās domās turpināt savu mirstīgo esmi līdz tautas nemirstības robežām nākotnē.

Domu māksla allaž gājusi pa priekšu gleznošanas un skaņas mākslai. Tā tas bija Francijā, tā Krievijā, tā Latvijā.

Kā simbolisms izpaudās gleznicībā, rāda Odilons Redons (1840—1916), kas, Edgara Pō (Poe) darbu iedvesmots, vēlējās „ar neredzamu loģiku kalpot neredzamajam". Tuvu simbolistiem bija tā dēvētie „pravieši" (nabis) ar Morisu Denī (Denis, 1870—1943) vadībā, un daļēji Gustavs Morō (Moreau, 1826—1898) ar savām ezoteriskām tēmām. Un vai no tā līdz Viljemam Blēkam (1757—1827) nav tikai viens solis? Ja vien viņš nebūtu dzimis simt gadu pirms simbolistiem! Daži modernie mākslas kataloģizētāji sombolistos ieskaita arī Morō skolnieku, Rudens salona līdzdibinātāju, drāmatisko Žoržu Rpō (1871—1958). Un Krievijā? Purvīša un Kugas mācības gados franču impresionistus gleznicībā pielīdzināja simbolistiem literātūrā, iekļaujot ir vienus, ir otrus Mir Iskusstva vākos. Aiz pārpratuma? Tieši tā, aiz pārpratuma, jo simbolisti un impresionisti nebija ne savieši, ne sabiedrotie, bet gan pretinieki. Impresionisti nebija simbolisti, nebija pret dabu, tieši otrādi, viņi bija spilgtākie dabas tulki, un šai ziņā viņi drīzāk pelnītu mākslas natūrālistu vārdu, ja to lietātum cilmiskā nozīmē (no vārda natura — daba). Viņi bija redzīgākie reālisti: devās laukā no savām pret ziemeļiem pagrieztajām darbnīcām, lai redzētu dabu tik skaidri un tik krāsainu, kā to pirms viņiem vēl nebija pratis saskatīt neviens. Viņi redzēja un saprata to, ko pirms viņiem bija redzējuši un sapratuši tikai lielais dzejnieks Gēte (Zur Farbenlehre, 1810) un lielais ķīmiķis Mišels Eižens Ševrēls (Chevreul, De la loi du contraste simultané des couleurs et de l'assortiment des objets colorés, 1839). Cilvēka acs ir tik brīnumaini iekārtota, ka tā visvairāk priecājas tad, kad redz simultānus krāsu kontrastus

Daba pazīst trīs primārās krāsas — zilo, sarkano, dzelteno. Šo krāsu sajaukumi dod sekundārās krāsas: mēļo, oranžo, zaļo. Katrā sekundārā krāsā, tātad, ir divi primāro krāsu sajaukums. Šie sajaukumi acij liekas visspilgtāki, visdzīvāki, ja ir blakus tai krāsai, kas to papildina līdz pilnam krāsu spektram. Tā sarkanā krāsa būs visspilgtāka blakus zaļai, oranžā — blakus zilai, mēļā — blakus dzeltenai. Šo krāsu viļņu garumi no novietojuma blakus citai nemainās, mainās tikai acs „prieks" par to, ka vienā tvērumā spēj satvert visas spektra pamatkrāsas.

Pirmais no franču gleznotājiem, kas bija iepazinies ar Ševrela darbu, bija Klods Monē — impresionistu patriarchs, bet viņš savu atradumu slēpa kā alķīmiķis, kas atradis veidu, kā svinu pārvērst zeltā. Līdz krievu mākslas skolām šī Ševrēla zinātniskā atziņa nenokļuva ne Vilhelma Purvīša, ne Jāņa Kugas mācības laikā.

Krievu intellektuālā pasaule impresionistus pieskaitīja simbolistiem, kā redzam, aplami, jo simbolisti cīnījās pret reālismu, tātad arī pret impresionismu gleznicībā, kas nebija nekas cits kā īstenības skatīšana uzticīgām un zinošām acīm. Ja impresionistu krāsas kļuva spilgtākas un krāšņākas kā jebkad, tad tas bija zinātājas acs nopelns. Kam šo zināšanu nebija, bija jāpaļaujas uz savu redzi vien. Bet lai kā, impresionisti centās redzēt īstenību kaut atsevišķos, pārejošos mirkļos. Simbolisti turpretī meklēja apjautas, meklēja simbolus, kas spētu atklāt dzīves apslēptāko jēgu un nozīmi, atklāt īstenību ārpus īstenības.

Jau aizrādīts, ka krievu baletu panākumus Parīzē ievadīja Aleksandra Benuā gleznieciski un scenariski radītais balets Le Pavillion d'Armide — Ārmidas paviljons. Ideja par šo baletu mākslinieka radās, redzot kādu gobelēnu Francijā, kuŗā bija attēlots Torkvato Taso poēmā Gerusalemme liberata — Atbrīvotā Jeruzaleme (1574) apdzejotais Armidas dārzs. Armida ir skaista burve, kas sava tēvoča uzdevumā nodomājusi aizvilināt no krusta kaŗa gājiena Jeruzalemes atbrīvošanai no musulmaņiem izcilākos bruņiniekus. Viņa ierodas viņu nometnē un tā savaldzina 10 no bruņiniekiem, ka tie Armidai seko uz viņas apburto saldkaires dārzu.

Cildenais bruņinieks Rinaldo d'Este (Ferara hercoga d'Estes dzimta bija Taso labvēle) dodas glābt savus draugus, to starpā Tankredu, no bīstamās kārdinātājas, bet Armidas dārzā samilas burvīgajā valdzinātājā. Viss būtu zaudēts, ja bīstamā Kirke - Ārmida pati neiemīlētos staltajā Rinaldo. Viņas milestība izglābj Rinaldo, izglābj viņas pašas dvēseli, pievēršot to kristietībai, un izglābj I krusta kaŗa gājienu Jeruzalemes atbrīvošanai no musulmaņiem.

Ja salīdzinātu Atbrīvoto Jeruzalemi ar Uguni un nakti, abos gadījumos varētu konstatēt dažu labu raksturīgu līdzību. Burve Armida vienā, burve Spīdola otrā gadījumā; bruņnieciskais Lāčplēsis vienā, bruņinieks Rinaldo otrā. Abos gadījumos uzvar mīlestība.

Bet cik dažādi ir šo skatuvē atdzīvināto fābulu skatuviskais ietērps un tēlotāju tērpi!

Benuā savam baletam piegājis no teātrālās, gleznainās puses. Nekur viņš nav centies turēties pie italiešu folkloras, ne vēsturiskās īstenības. Tieši otrādi. Viņš turējies pie franču gobelēna*) gleznojuma, kas tēloja Versajas stilā veidotu dārzu un Luija XIV stilā ģērbtas dāmas un kungus — Versajas galma audis.

*)Gobelēns (Gobelin) — franču ģimenes vārds. Tās piederīgie izgudroja īpašu spilgti sarkanu krāsvielu un iekārtoja austuvi, kuŗā strādāja 200 no Flandrijas atvesti audēji. 1662. gadā austuve kļuva par Ķēniņa manufaktūru gleznotāja Šarla Lebrēna (Le Brun) vadībā. Manufaktūra pagatavoja sienu klājus un mīkstu sēdekļu pārvalkus.

(Turpinājums sekos)

Gleznotājs Reinis Zusters

Laikam gan neviens no pēckara iecelotāju gleznotājiem Austrālijā nebūs sasniedzis tādu popularitāti kā Reinis Zusters. Par viņu un viņa darbiem nule izdota atsevišķa grāmata — monografija „Reinis Zusters. Introduction by Lloyd Rees. Collins Australian Artist Editions. Sydney, London".

Grāmatas ievadā Sidnejas universitātes mākslas vēsturnieks Dr. Loids Rīss raksta: „Vērtējot kāda mākslinieka darbu, jāievēro viņa pagātne, tādēļ man jāpiemin Reiņa Zustera izcelsmes zeme — Latvija. Manas zināšanas par Latviju līdzinās nullei, bet es pazīstu vairākus latviešus, un tiem visiem, šķiet, ir kāda kopēja īpašība — ārkārtējs prieks dzīvot un laipnība pret līdzcilvēkiem. Patiesi, mani latviešu draugi ir apgāzuši manu ilggadējo teoriju, ka tikai Vidusjūras tautām piemīt liels dzīvotprieks un emocionālās izteiksmes brīvība". Rīss turpina: „Šīs īpašības ļoti dzīvi izceļas pret skopo Austrālijas sabiedrības fonu. Šāda vai tāda iemesla dēļ visās lietās mēs tiecamies pēc viduvējā, un mūsu dzīve un apkārtne ieteic pustoņus, nevis tīrās krāsas. Pretī šim fonam Reiņa Zustera un citu Eiropas mākslinieku darbi izceļas ar gandrīz svešzemniecisku spilgtumu. Mūsu parāds šiem māksliniekiem ir neizmērojams, un pašreizējais uzplaukums mūsu glezniecībā un skulptūrā ir lielā mērā viņu nopelns".

Grāmatā iespiesti arī R. Zustera biografiskie dati, no kuriem izriet, ka viņš dzimis Odesā, Krievijā, 1918. gada 15. oktobrī. Viņa vecāki bijuši latvieši, izglītību (Rīgas technikums) R. Zusters guvis Latvijā, papildinājies Vācijā un beidzis Nacionālo mākslas skolu Austrālijā. Minētas viņa izstādes un izpelnītās godalgas ne tikvien Austrālijā, bet arī Amerikā un Eiropā, kā arī norādītas mākslas galerijas un krātuves, kurās atrodami viņa darbi. Dati pauž par mākslinieka ražību un veidošanos.

Vāka iekšpusē iespiests izdevēju atzinums: „Mums nav vajadzīgi vēl citi pierādījumi kā tie, kas sakopoti šai grāmatā, lai saprastu, ka Reinis Zusters ir oriģināls mākslinieks". Grāmatā iespiestas R. Zustera darbu viena melnbalta un 12 krāsainu reprodukciju: Šī grāmata ļoti labi varētu noderēt arī par mūsu ārējās informācijas materiālu.

Dažas nedēļas pirms minētās grāmatas iznākšanas R. Zusteram bija izstāde Melburnā, ko recenzējis gleznotājs Gunārs Jurjāns. Cita vidū, viņš raksta: „Zusteru galvenokārt nodarbina izdegusi, sausuma posta piemeklētā Austrālijas ainava. Šāda latviešu gleznotāja—emigranta attieksme pret šejienes dabu ir gluži aškirīga no vispārējās tendences neparasto un svešo gandrīz vai pilnīgi ignorēt. Apzināti vai neapzināti latviešu ainavists centies sameklēt Eiropu Austrālijā — sniegotus kalnus, pazīstamu koku augstumus vai piemīlīgus upju līčus. Jau paši agrīnie Austrālijā gleznotie Zustera darbi turpretim saistīja ar īpašu spožumu, dzeltenu gaismu, tik raksturīgu šejienes saulē izkaltušajiem līdzenumiem . . . Zusters ļauj sevi fascinēt Austrālijas ainavu drāmai . . . "

Sakarā ar grāmatas iznākšanu R. Zusters bija aicināts arī Karaliskajā mākslinieku apvienībā Sidnejā demonstrēt savu gleznošanas veidu. Par to Sidnejas latviešu mākslas kritiķis grafiķis M. Gauja raksta: „Telpas klusumā dzird tikai runātāja balsi. Zusters pamāca, demonstrē, attēlo, piemin pasaules ceļojumos gūtos iespaidus. Visu pavada dzīvi, dinamiski žesti un kustības. Glezna jau izveidota, izņemot apakšējo daļu. Mākslinieks apgriež to otrādi, nepabeigtā daļa nu augšā. Atkal strādā paletes nazis, un nedaudzās minūtēs rodas cita variācija". Gauja stāstījumu pabeidz ar konstatējumu: „Domāju arī par to, ko Zusters teica, sākot priekšnesuma otru daļu. Kāds klausītājs viņam jautāja, vai viņš esot krievu tautības. Zusters ar uzsvaru atbildēja, ka tikai dzimis Krievijā, bet ir latvietis un vēl pēc 20 Austrālijā pavadītiem gadiem lepns par savu latvisko izcelsmi Sāku saprast, kādēļ R. Zusters iekļuvis Sidnejas jaunumos: viņš ir mākslinieks, kas nāk ne vien strādāt, bet māk arī savu mākslu parādīt, māk pārliecināt. Pēc 20 gadu darba Rainis Zusters ir nodibinājis savu stāvokli Austrālijas mākslas pasaulē — viņš ir atzīts. Reiņa Zustera tālākais ceļš uz augšu jau būs daudz, daudz vieglāks".

Arī Austrālijas Nacionālais televizijas raidītājs rādīja R. Zusteru, demonstrējot savu gleznošanas veidu, bet, diemžēl, raidījumu stipri saīsināja sakarā ar programmā pēkšņi iesprausto demonstrāciju raidījumu pret Dienvidafrikas ragbija spēlētājiem. Politika sportā bija ņēmusi virsroku pār mākslu.

Savā laikā R. Zusters daudz darbojies arī latviešu sabiedrībā, palīdzot projektēt latviešu nama zāli, lasot lekcijas, stāstot par mākslu un pat demonstrējot, kā top glezna, kā top portrets.

Ed. Šmugajs

REINIS ZUSTERS ATPŪTAS BRĪDĪ SAVĀ STUDIJĀ

Piemineklis dižam Daugavas Vanagam

ĢENERĀLIS AUZĀNS — DZĪVES STASTS

Daugavas Vanagu organizācijai ir tikai 6 goda biedri — četri no tiem jau aizgājuši aizsaulē. Viens no šiem aizsaulē aizgājušiem goda biedriem ir strēlnieku ģenerālis Andrejs Auzāns, un tieši DV 2. globālās dienās Toronto iznāca grāmata „Ģenerālis Auzāns". 1971. gads. kas ir DV organizācijas 25. dzimšanas gads, ir arī ģenerāļa Auzāna 100. dzimšanas dienas gads. Grāmata ir veltīta šīs dienas atcerei.

Kā avotus lietodama tēva rakstītās atmiņas, dokumentus, cīņas biedru vēstules un latviešu strēlnieku pieminas izdevumus, grāmatu ir sarakstījusi ģenerāļa Auzāna meita Lidija Auzāne - Tīcmane, ar to uzceldama skaistu pieminekli savam tēvam.

Grāmata domāta ne tikai vecākai paaudzei — atmiņām, bet galvenokārt jaunai paaudzei, lai to iepazīstinātu ar viņu tēvu un vectēvu dzīves apstākļiem, cīņu pēc izglītības un tēvzemes mīlestību. Sākot ar ģenerāļa Auzāna bērnības gaitām tēva sētā, Pļaviņu pagasta Bormaņos, autore koncentrētā, saistīgā stāstījumā izvada lasītāju pa ģenerāļa dzīves takām — mācības laiku Pleskavas mērnieku skolā, kara topografu skolā, Kara akadēmijā, Pēterpilī un pirmām darba gaitām Mandžurijā un Turkestānā.

Plašāka nodaļa veltīta strēlnieku cīņām, īpaši Ziemsvētku kaujām, kuru faktiskais vadītājs bija ģenerālis Auzāns. Seko Krievijas revolūcijas un pēcrevolūcijas gadi, tad dzīve un darbs brīvajā Latvijā un beidzot trimdas gadi, kur Anglijā, Stokportā, 1953. gadā noslēdzās ģenerāļa Auzāna mūžs. Ievadvārdus grāmatai ir rakstījis pulkv. A. Plensners, likdams tiem virsrakstu „Vienkāršības lielums" un minēdams, ka tikpat vienkāršs un patiess, kāds ģenerālis bija savā dzīvē, ir arī viņa meitas stāsts par tēvu, un taisni šai vienkāršībā parādās viņa cilvēka un karavīra lielums.

Autore grāmatai ir devusi moto: „Varoņgaram un sirds skaidrībai". Un tiešām, grāmatu lasot, mūsu acu priekšā nostājas cilvēks, kas bija lielu savā vienkāršībā, sirds skaidrībā un varenībā.

Šī grāmata ir daļēji 2. izdevums (pirmais iznāca „Zelta Ābeles" apgādā, 1955. g.). Tā ir papildināta ar vairākām ilustrācijām, ieskaitot ģenerāļa 100. dzimšanas dienas piemiņas brīdi, Ziemsvētku kauju atceres dienā Toronto, 1971. g. janvārī, citātiem no cīņas biedru vēstulēm un diviem autores strēlniekiem veltītiem dzejoļiem grāmatas ievadā un nobeigumā. Pirmā lapā ģenerāļa portrets ar pašrocīgu parakstu.

Grāmata, glītā apdarē, iznākusi Arnolda Ticmaņa apgādā, Toronto, un dabūjama DV grāmatnīcā; iesieta maksā 3 dol. Uzrakstīta vienkāršā, skaidrā valodā, tā ir vērtīga dāvana, īpaši mūsu jaunajai audzei.

A. P.

Jānis Klīdzējs

Tobago sala- kurzemnieku cietoksnis

EDGARS ANDERSONS — „SENIE KURZEMNIEKI AMERIKĀ UN TOBAGO KOLONIZĀCIJA." 374 LPP. DAUGAVAS APGĀDS ZVIEDRIJĀ, 1970. NORMUNDA HARTMAŅA VĀKS UN GRAFISKAIS IEKĀRTOJUMS.

Kultūras fonds šogad humanitārajās zinātnēs goda balvu piešķīra prof. Dr. Edgaram Andersonam par abām pagājušajā gadā publicētajām grāmatām „Tur plīvoja Kurzemes karogi" un „Senie kurzemnieki Amerikā un Tobago kolonizācija". Goda balvas piešķiruma motivācijā bija teikts, ka šīs grāmatas ir plašākie un pilnīgākie publicējumi par minēto Latvijas vēstures posmu un tās satur daudz autora pētījumu, kas kopā ar savāktajiem materiāliem ir ievērojams pienesums Latvijas vēstures pētniecībā.

Lasot lielo, bagātīgi ilustrēto grāmatu par senajiem kurzemniekiem Amerikā un Tobago salā, lasītājam Kultūras fonda atzinīgajiem vārdiem gribētos pievienot savus: Dr. Edgars Andersons ir atradis savu, jaunu, dzīvīgu vēsturisko faktu vēstījuma stilu, kas mūsu senču dinamisko vēstures drāmu Atlantijas okeana salās un Amerikas piekrastē padara krāsainu, saistīgu un intrigējošu. Gribas šķirt lappusi pēc lappuses. Tā rakstīt vēsturi ir jau sava māka! Vēstījuma audumā iekomponētie fakti, gadi, vietu un cilvēku vārdi lasītāju nevis garlaiko, kā reizēm bija mūsu jaunības gados skolās mācāmās vēsturēs, bet tieši otrādi — dara vēstures vēstījumu vēl interesantāku.

Kurzemes un Zemgales hercogistes vēsture ir sarežģītiem notikumiem bagāta. Kurzemes hercogu, viņu padomdevēju, kuģu būvētāju un kapteiņu dzīves ir krāsainas un dēkainas. Savos pētījumos Eiropas vēstures un valdību archīvos Dr. Edgars Andersons ir atklājis daudzus agrāk nezināmus dokumentus un materiālus par senajiem kurzemniekiem, un tajos ir daudz latviešu vārdu. Mēs uzzinām, ka latvieši Kurzemes hercoģistes ziedu laikos ir bijuši līdzdalībnieki savas zemes labklājības veidošanā, būdami kā kuģu būvētāji, virsnieki un padomnieki gan Kurzemē, gan arī dēkainajos ceļojumos uz Tobago un citām Amerikas piekrastes salām. Arī karavīru — salas kolonizētāju starpā bijis vairums seno kurzemnieku ar latviešu izcelsmes vārdiem. Tobago bijusi šo seno kurzemnieku ziedu un dēku gadsimta drāmas skatuve. Tur simtiem un simtiem seno kurzemnieku gājuši bojā gan kaujās par salas patur ēšanu, gan slimību epidēmijās un badā, gan arī jūras vētrās, vesel ām apkalpēm ar kuģiem nogrimstot dzelmē. Tobago drāmas spēlē piedalījušies gan salas iedzimtie, karībi, gan holandieši, angļi, franči, spāniešu, vāciešu un zviedri. Visi viņi ir centušies iegūt Tobago gan ar intrigām, gan kaujas kuģiem un lielgabaliem, gan ar naudu un neturētiem solījumiem. 16. un 17. gadu simtenī tautu attiecsmes, liekas, ir bijušas daudz nestabilākas nekā mūsdienās, diplomātija sarežģītāka, melīgāka un viltīgāka, Piedalīdamies šais spēlēs, Kurzemes hercogi, sevišķi hercogs Jēkabs, kas ar kurzemnieku kuģiem, lielgabaliem, jūrniekiem un karavīriem ieradās Tobago uz palikšanu, no Tobago skatuves ienesa Kurzemi visas Eiropas vēstures virpuļos un režgos. Tajos laikos pat Anglijas karalis kurzemniekiem bijis lielu summu parādā. (97. lpp.).

Kurzemes hercoģistes dibinātājs Gothards Ketlers 1587. gadā savu valsti sadalīja dēliem Fridrichām un Vilhelmam, bet pēdējais konflikta dēļ ar neatkarīgo, stipro muižniecību bija spiests doties trimdā. 1638. gadā hercogs Fridrichs oficiāli adoptēja Vilhelma dēlu Jēkabu, jo pašam troņa mantiniekam nebija. Princis Jēkabs dzimis 1610. gada 28. oktobrī Kuldīgā, bērnību pavadījis trimdā — Karalaučos (Prūsijā), Tečenē (Čechoslovakijā) un Berlīnē. Viņš studēja Rostokas un Leipcigas universitātēs. Pēc tam viņš iestājās Zviedrijas karaspēkā un piedalījās Trīsdesmit gadu karā. Pēc Vestfālenes miera 1648. gadā Jēkabs atgriezās Kurzemē, kur viņu sagaidīja ar lielu sajūsmu. Viņš bija pirmais Kurzemes hercogs, kas runāja latviski. Viņš bija arī pirmais, kas Kurzemē ieviesa vispārēju mācību obligātu visiem zēniem un meitenēm

Mazsekmiga jaunu . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

sies Minsteres latviešu skolā, kur 3 gadu laikā valodu apguvusi un tagad latviski runā bez mazākām grūtībām, kaut ar jūtamu vieglu akcentu. Tāpat latviski runā arī viņas 15 gadu vecais brālis, pat māte saprot latviski, kaut pati mūsu valodu nerunā. — Pilnīgi pretēja „attīstība" bijusi 21 gadu vecajai Andrai Ozolai no Volverhamptonas, Anglijā, kurp augusi izteikti latviskā ģimenē, 7 vasaras aizvadījusi Latviešu mājā Almelijā un 2 gadus bijusi skolotāja latviešu skolā, daudz braukājot uz citiem latviešu centriem, agri saistoties ar Eiropas latviešu jaunatnes apvienību un piedaloties dažādās latviskās sacensībās. Tā kā Volverhamptonas nedaudz vairāk par 100 latviešu kolonijā ir vēl tikai viena latviešu jauniete viņas vecumā, Andra Ozola atzīst, ka „bez DV un latviešu sabiedriskā darba būtu pazudusi". — Jānis Saulītis no Austrālijas jau pieskaitāms DV „vecajam inventāram", jo sākumā bijis organizācijas biedrs - veicinātājs, vēlāk pilntiesīgs biedrs un pašreiz veic DV Melburnas nodaļas valdes biedrziņa pienākumus.

Runājot par jaunatnes iesaistīšanu DV organizācijā, vanadzēnu kustības paplašināšanu, jaunvanagu kopu izveidošanu un jaunatnes darbinieku sagatavošanu, DV priekšnieks V. Hazners aizrādīja, ka daudzi apzīmējumu „vanadzēni" pārprot. Vanadzēni ir pašu DV biedru bērni, kas var darboties arī skautos un gaidās, bet palaikam pulcinām kopā vanadzēnu nodarbībās. Tie jāsūta latviešu skolās un jāpievērš latvietībai; tie arī jāreģistrē un katru gadu par tiem jāziņo darbības pārskatos. Pāapmeklē vai jāapzvana visi vecāki un jāpārliecina par nepieciešamību sūtīt bērnus latviešu skolā. V. Hazners optimistiski domāja, ka 90% no vecākiem būtu pārliecināmi to darīt.

Zigrīda Kārkliņa, DV Krēfeldas nodaļas vanadze, kas DV 2. globālajās dienās Toronto pārstāvēja Vācijas latviešu jauniešus.

Globālā vanadžu priekšniece M. Ķeņģe no Anglijas aizrādīja, ka jauniešu rakstu darbu sacensībās par Daugavas Vanagu tematu neraksta tikpat kā neviens, kaut organizācija ar visu sirdi ir pie jaunatnes un to materiāli atbalsta. Toties Anglijā it labi veicies ar jaukto laulību bērniem, bet tas nav izdevies ar gudrām teorijām un pamācībām, bet tikai ar praktisku pieeju, ieinteresējot jauniešus iesaistīties tautas deju kopās vai līdzīgos pasākumos, kur darbojoties, tie pamazām ienāk latviešu sabiedrībā. Pat vairākas mātes - cittautietes iemācījušās latviešu valodu un piedalās vanadžu darbā, bet citas to dara, mūsu valodu arī neprotot.

Jautājot klātesošo jauniešu ieskatus šai jautājumā, Z. Kārkliņa atzina, ka visefektīvākais līdzeklis bērnu pievēršanai latvietībai ir tos sūtīt uz Minsteres latviešu ģimnaziju, bet A. Ozola domāja, ka bērniem latviešu valoda jāiemācā jau mazatnē, jo, sasniegusi 8 vai 9 gadu vecumu, viņi sāk domāt, kādēļ jāmācās latviešu valoda, ja jau prot angliski. J. Saulītis norādīja, ka Austrālijā vecāki parasti nobažījušies, ka latviešu valoda varētu būt traucējums bērniem agri apgūt labu angļu valodu, lai spētu vēlāk iegūt stipendijas, jo studijas Austrālijā lielumties pamatotas uz stipendiju sistēmu. Tā latviešu valoda paliek novārtā. J. Saulīša domas bija: ja jaunieti izdodas iesaistīt DV organizācijā jaunos gados, tad tas tajā paliks arī vēlāk, bet akadēmiskās jaunatnes iesaistīšanu kavē dažādi apstākļi, piemēram, studentu korporāciju nostāja.

ASV DV valdes priekšsēdis J. Ulināns uzsvēra, ka jāsagatavo labi audzinātāji, vislabāk no pašu jauniešu vidus, kas reizē kļūtu vispārēji sabiedriski darbinieki. Ar skolu atbalstīšanu vien nepietiek. Tādēļ DV nodaļām jādara viss iespējamais, lai darbīgākie un spējīgākie latviešu jaunieši varētu mācīties latviešu vidusskolās, Divreizdivi nometnēs un Rietummičigenas latviešu valodas kursos, lai no viņiem izveidotos jauni un piemēroti jaunatnes vadītāji. Šim vajadzībām nodaļām jāsagādā līdzekļi, un nevarētu būt šaubu, ka tās to spēj. V. Hazners atbalstīja Z. Kārkliņas ieskatu par Minsteres latviešu ģimnazijas svarīgumu, uzsverot, ka tās tālāka eksistence ir „mūsu rokās", jo bez citu zemju atbalsta tā nevarētu pastāvēt. Jāgādā ne vien līdzekļi ģimnazijas darbam, bet jāsūta arī audzēkņi no ASV, Kanadas, Austrālijas un Eiropas zemēm tās tālākai eksistēšanai un pastāvēšanas nodrošināšanai.

Vācijas DV valdes jaunatnes nozares vadītājs J. Platais Minsteres ģimnazijas jautājumu apskatīja no citas puses ar norādījumu, ka jauno paaudzi nesaista staigāšana tēvu pēdās. Trūkst nopietnu studiju par to, kādēļ daļa šīs ģimnazijas audzēkņu visumā vienaldzīgi pret vārdu Latvija, tāpat nav pētīts, cik no ģimnazijas beidzējiem palikuši aktīvi latviešu sabiedrībā. Jauniešus saista citas idejas, un komūnistu propaganda to cenšas izmantot, lai viņus atsvešinātu no latviešu sabiedrības un tās centieniem. Piemēram viņš minēja kādu studentu, kas, kļuvis audzinātājs, nerunāja par komūnistu ļaundabību, bet gan par to, ka kristieši nedrīkst pielaist, ka amerikāņi slepkavo cilvēkus, bet lamā krievus, kaut tie nevienam nav uzbrukuši, jo to darot tikai amerikāņi. Tā latviešu jaunieši it bieži gan pārvalda mūsu valodu, bet viņu domāšana un gara pasaule ir pavisam nelatviska.

E. Simsone no Takomas ieteica presē publicēt īsus, kodolīgus rakstus, lai pārliecinātu vecākus, ka divu valodu mācīšanās agrā bērnībā veicina attīstību un paplašina bērna vispārējo apvārsni. Diemžēl, viņa nespēja nosaukt „burvju formulu", kā panākt, lai vecāki šādus rakstus arī izlasītu. „Bērni jāsūta latviešu skolās, bet — ko esam darījuši, lai tas notiktu?" jautāja E. Krūka, atbildot — nekā! Viņš ieteica visās DV nodaļās apzināt to darbības rajona bērnus un pārliecināt vecākus par to sūtīšanu latviešu skolās, reizē uzliekot DV nodaļām par obligātu pienākumu izgatavot sarakstus par bērniem, kas iet latviešu skolā. Ar lielākajiem jauniešiem jādiskutē, bet arī to mēs praktiski neesam darījuši.

Runājot par latviešu valodas zināšanu papildināšanu vasaras nometnēs, ASV vanadžu priekšniece A. Tīdemane uzsvēra, ka jānovērš parādība, ka nometnes grupu vadītāji lieto vietējo valodu, lai saprastos ar bērniem, kuŗu latviešu valodas zināšana vājas, bet jāatrod veids, kā atsevišķi apmācīt valodas nepratējus. J. Lācis no Nujorkas iestājās par stingru prasību, ka nometņotājiem jāprot latviski. Jauniešiem neprotot latviešu valodu, nebūs iespējamas debates ar viņiem. M. Ķeņģe domāja, ka pamācības vairāk pienāktos vecākiem, vēlreiz norādot, ka Anglijā ir angļu tautības mātes, kas iemācījušās latviski, lai latviešu sabiedrībai pievērstu arī savus bērnus, bet latviešu vecākiem tas par grūtu. Arī A. Vnčels aizrādīja, ka, piem.ēram, Sidrabenes nometnē pie Toronto mažu mālās izlikti aicinājumi vecākiem ar bērniem nometnē sarunāties tikai latviski, bet, vecākiem ierodoties viesos, tie ar saviem lolojumiem tomēr „buldurē" angliski, par ko nemitīgi žēlojas bērnu grupu vadītāji, jo šie vecāki vienā dienā saposta to, kas bērniem iemācīts visā nedēļā. A. Vinčels ieteica apsvērt, vai nebūtu iekārtojamas speciālas „papildskolas vecākiem", kuŗās tiem mācītu, kādēļ ar bērniem jārunā latviski un atsvaidzinātu viņu pašu latviešu valodas prasmi, jo tā jau stipri angliskota.

J. Utināns ieteica jauniešus saistīt tiešos DV nodaļu darbos un tiem dot konkrētus uzdevumus, kam piekrita arī M. Ķeņģe. Dr. J. Platais ieteica iedzīvināt jauniešu savstarpēju vēstuļu apmaiņu dažādās zemēs, kā arī jauniešu „apmaiņu" starp zemēm, atzīstot arī par vēlamām jauniešu rakstu darbu sacensības, — J. Lācis vēl izteicās, ka ASV DV ievērojami atbalsta jaunatnes latvisko izglītību, bet pēc tās iegūšanas vairums jauniešu kļūst aktīvi citās organizācijās, DV palīdzību aizmirstot, piemēram, studentu korporācijās.

V. Hazners vēlreiz atgriezās pie sava ierosinājuma par jaunvanagu kustību. Pārrunās tomēr izskanēja arī šaubas, vai atsevišķas jaunvanagu kopas maz vēlamas. M. Ķeņģe un A. Ozola izteicās, ka Anglijā nebūtu vajadzīgi jaunie un vecie vanagi, bet gan vairāk jauniešu nedēļu nogaļu saietu ar labiem vadītājiem. Debašu nobeigumā vienojās, ka jaunvanagu un jaunvanadžu kustība visās zemēs izveidojama.

Visumā sanāksme gaŗajās debatēs neatklāja nekā jauna, taču parādīja vienu otru neparastāku pieeju darbam ar jaunatni un atšķirības dažādajās zemēs. Sanāksmes nobeigumā R. Šmitmanis ierosināja pieņemt šādus atzinumus: 1) Jaunatnes darbinieki aicina DV centrālo valdi apellēt pie latviešu ģimenēm visā brīvajā pasaulē mācīt saviem bērniem latviešu valodu, runāt ģimenēs tikai latviski un nekautrēties no piederības latviešu tautai, bet gan būt lepniem par to. Vecāku priekšzīme ir tā, kas visvairāk spēj ietekmēt jaunatni. 2) Daugavas Vanagiem visās zemēs jāatbalsta latviešu papildskolas. DV nodaļām jārada iespēja jauktu laulību bērniem, kas nepārvalda latviešu valodu, to apgūt, rīkojot latviešu valodas kursus. 3) DV zemēm jāatbalsta vai jāorganizē bērnu vasaras kolonijas ar latviešu valodu kā vienīgo. Bērni, kas nepārvalda latviešu valodu, nodarbināmi kopā ar citiem, bet audzinātāju vadībā mācāmi latviešu valodā. 4) DV zemēm jāatbalsta pastāvojās jaunatnes organizācijas pārliecībā, ka jaunieši, kas jau pieder pie DV saimes, sanāksmēs un kongresos iepažīstinās arī citus jauniešus ar DV nozīmi kā vienu no mūsu lielākajām globālajām organizācijām trimdā un cīņā par latviešu tautas tiesībām.

Austrālijas DV valdes priekšsēdis V. Rolavs jautāja, vai ar šīm rezolūcijām apmierināti arī 3 klātesošie jaunieši un vai viņi domā, ka tās praksē kaut ko dos. Jautātie atbildēja, ka var pievienoties pārrunu atzinumiem un ierosinājumiem. Sanāksme minētos atzinumus pieņēma iesniegšanai DV centrālajai valdei.

Vtr.

Angļijas jauniete Andra Ozola (vidū), kas DV 2. globālo dienu laikā izmantoja izdevību iegriezties arī Starptautiskās karavānas „Rīgas" centrā. Pa kreisi — Lūcija Novika, pa labi — Veronika Jaunā.

Foto: J. Liģers

Nedēļa „Meža gara" nometnē

Siltā un saulainā 5. jūlija pēcpusdienā mastos uzvijās Latvijas, Kanadas, gaidu un skautu karogi, vēstījot par Kanadas gaidu un skautu jendu 18. lielās nometnes „Meža gars" sākšanos lietuviešu skautu nometnē „Romuva", Lapsu ezera krastā. Nometni atklāja gaidu jendas pr-ce G. Upīte. Nometņotājus sveica latviešu gaidu pr-ce M. Vilka un skautu jendas pr-ks E. Dāvidsons. Bija saņemti arī daudzi rakstveida sveicieni.

Pēc īsās atklāšanas ceremonijas sākās parastās nometnes gaitas. Pirmās pāris dienas pagāja iekārtojot nometni. Lai gan „Romuvā" ir daudz ēku, latviešu gaidas un skauti izvēlējās dzīvot teltīs. Lapsu ezera siltais ūdens vilināja peldēties vai nodoties laivu sportam, šīs nodarbības ik dienu aizņēma vairākas stundas. Savu laiku veltīja arī citiem sporta veidiem. Vakaros uzkvēloja gan lieli, gan mazāki ugunskuri, bet to norisi stipri traucēja odu bari, kuŗu nebija mazums.

Nometne nebūtu bijusi nometne bez savas balles. Tā bija nolikta 9. jūlijā vakarā „Romuvas" lielajā ēdamzālēi mūzikai vad. v. J. Ķipis no Sv. Katrīnām bija atvedis lielos skaņu aparātus. Dejotāju tomēr bija ļoti maz. Pārsteidzošā kārtā vislielākā piekrišana bija mūsu pašu „Sudmaliņām".

Nometnē bija izdevība vērot bagātīgo Ziemeļontario dzīvnieku pasauli. Rītos nometņotājus modināja dažādo putnu dziesmas, mežā pa kokiem kāpelēja vāveres un bija vērojami arī daudzi sīkāki dzīvnieciņi. Skauti un mazskauti, kam prāts nesās uz makšķerēšanu, reizēm izvilka arī pa prāvai zivij, kuŗas tūlīt izcepa un notiesāja. Nometni dažas dienas „apsargāja" no tālienes atklīdis paprāvs melns lācis, ko fotografēja un reizēm arī pabaroja. Zēni un meitenes savstarpēji ciemojās, uzlūdzot viens otru arī „dinejā". Tādos gadījumos varēja vērot zēnus un meitenes saplūcot puķes mežā vai plavā un aiznesot tās namamātēm vai namatēviem. Šādā izdarībā novērots arī pats skautu nometnes komandants.

Nometne laiku neveltīja vienīgi priekam un nodarbībām, bet arī solījumiem. Tā 9. jūlija pusnaktī savu mūžu ziedot Latvijai un gaidismam solījās Austra Brāzma no Montrealas un Baiba Dābola no Hamiltonas, dodot vadītājas solījumu. Nākošajā naktī to pašu skautismam solījās mazskautu vad. Kate Lapiņa no Hamiltonas.

Pēdējā nedēļas nogalē nometnē ieradās skautu pilnvarnieku padomes loc. Arnis Freibergs, kas pasniedza skautu Baltās lilijas ordeņus vad. G. Kārkliņam, V. Vāgneram un L. Luksam. A. Freibergs savukārt saņēma Kanadas skautu „Long Service" medaļu, ko tam pasniedza Toronto apgabala skautu vadības loceklis Edm. Ozols. Nometni apciemoja arī lietuviešu skautu jendas pr-ks K. Batura ar palīgu P. Regīnu un igauņu skautu vadības locekļi L. Pūrits un G. Mits, kas vakarā pie karogu nolaišanas sveica savu organizāciju vārdā un no guntiņām un mazskautiem saņēma nometnes karodziņus. Viesi atzinīgi izteicās par nometnes labo kārtību un tīrību. Vakarā iededza nometnes lielo ugunskuru, kas izdevās labi. Uzmācīgie odu bari bija „atkāpušies". Izrādījās, ka gaidām un skautiem ir arī dzejnieku un mūziņu dāvanas. Visiem par lielu jautrību apdzied ja nometnes vadības locekļus.

11. jūlija pēcpusdienā E. Dāvidsons vadīja nometnes slēgšanas ceremoniju un dalīja atzinības un pateicības rakstus. Nometnes slēgšanā bija ieradies arī LNAK pārstāvis A. Rāviņš ar LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga sveicieniem.

Nometnē piedalījās visas latviešu gaidu un skautu vienības Kanadā—Rīgas, Tērvetes un Gaujas no Toronto, Jelgavas un Saulkrastu no Sv. Katrīnām, Aiviekstes un Ventas no Hamiltona, Ventspils un Abavas no Londonas un Bārtas gaidu vienība no Montrealas. (Žēl, ka Montrealas latvieši nav vaarējuši papūlēties nodibināt arī skautu vienību.) Pavisam nometnē piedalījās 70 gaidas un 90 skauti, ieskaitot vadītājus. Par kārtību un nometņotāju labklājību gaidu nometnē rūpējās pr-ce G. Upīte, komandante I. Kalniņa un saimniece S. Ozola, skautu nometnē pr-ks un saimnieks E. Dāvidsons, viņa vietnieks S. Leimanis un komandants Edm. Ozols. Nobrāzumus un iegriezumus dziedēja skautu nometnes sanitārs Skrīns no Hamiltonas ar dzīvesbiedri. Nometnes vajadzībām ziedojumus bija devuši Latviešu virsnieku apvienība Kanadā, Dominion Store Ltd., DV Druvas nodaļa, M. Vāgnera un Vandeļa ģimenes un A. Kalniņš.

Nobeidzot jāatzīst, ka šī bija viena no vislabākajām jendas nometnēm.

E. O.

Prieki un bažas

Ziņas no Saulaines vēstī, ka bērnu nometnes vadītāji Kārlis Jansons un Vija Ūdenāne priecīgi par nometņotāju krietno stāju un sadraudzību. Vērojumi liecina, ka bērnu un jauniešu latviešu valoda šogad tīrāka nekā iepriekšējos gados, kas varētu būt latviešu skolas nopelns, jo daudzi nometņotāji ir latviešu skolas audzēkņi. Nometnē ir arī daži bērni, kuŗu latviešu valodas zināšanas ļoti vājas, bet latviski runātāju bērnu pulkā valodu var ātri apgūt, ja nometnē pavada ilgāku laiku.

Archibīskaps A. Lūsis ar vecākajiem jauniešiem divreiz nedēļā pulcējas reliģiska un ētiska rakstura pārrunām, iztirzājot jauniešu viedokli reliģijā un vielu diskusijām no Bībeles un mūsdienu notikumiem cilvēku un tautu dzīvē. Tā nometnē labi gādāts ne tikvien par miesas vajadzībām, bet arī par gara kopšanu vasaras atpūtā. Toties Saulaines pārvaldes locekļus nomāc bažas par nometnes uzturēšanu nākotnē. Izdevumi augtin aug, bet nometnes maksa jāietur minimāla, lai dotu iespēju vairāk bērniem pavadīt vasaru fiziski un garīgi veselīgos apstākļos. Valdības pabalsts, ko saņem par nometņotājiem, ir smieklīgi mazs — 2 dol. par bērnu vasarā, ja bērns nometnē pavadījis vairāk nekā 4 nedēļas! Sv. Jāņa draudze Saulaines uzturēšanai ik gadu izdod 2000 dol., bet sabiedrības atsaucība niecīga. Tikai Latviešu nacionālā apvienība Kanadā atbalstījusi nometni ar 100 dol. piešķirumu. Lasot laikrakstos, cik lielas summas latvieši ziedo Garezeram, rodas doma — vai arī mazās nometnes neveic svētīgu darbu jauniešu audzināšanā? Bez mazo nometņu darba diez vai varētu rīkot dārgās nometnes jauniešiem, kas pārsnieguši parasto nometņotāju vecumu. Sabiedrībai nekaitētu padomāt par šo jautājumu.

Bet kamēr amatvīri kaujas ar rūpēm, bērni Saulainē gatavojas saviem svētkiem ar saukli „Mana tēvu zeme". Atklāšanas vakarā, 30. jūlijā, paredzēta filmu un diapozitīvu izrāde par Saulaini kopš tās pastāvēšanas sākuma. 31. jūlijā būs dažādas praktisku māku sacensības un „gudrības pārbaudes", arī bērnu darbu izstāde, bet pievakarē masku parāde, pēc tam ugunskurs ar priekšnesumiem. Svētdienā valdis satraukums — sidrabenieši brauks ciemā! Un pēcpusdienā Sidrabenes un Saulaines pārvaldes darbinieki pat sacentīsies virves vilkšanā, bet viņu „pārvaldītie" bērni — peldēšanā un volejbolā. Lielā diena beigsies ar balli — „ar rotaļām, tautas dejām un citu mūziku", bet 2. augustā būs sporta svētki ar balvu izdali.

l—ū

Negaidīti beidzies mūžs

Simko ezera viļņos šūpotā laivā 58 gadu vecumā 11. jūlijā no dzīves aizsauktais Nikolajs Ģēģeris bija dzimis un uzaudzis Mēdzulas pagastā. Beidzis jūrskolu un braucis par mechaniķi uz tālbraucēju tvaikoņiem, vēlāk iesaistījies angļu kuģniecības darbā. Otrā pasaules kaŗa laikā bija iedalīts flotes dienestā. Saņēmis vairākus apbalvojumus par dzīvības glābšanu. Pirms 17 gadiem ieceļoja Kanadā un 15 gadu strādāja Seberlinga gumijas rūpnīcā. Kopš 1954. gada darbojās Toronto mednieku un makšķernieku klubā, 5 gadus būdams kasieris. Bija arī Kanadas inženieŗu savienības biedrs.

11. jūlija agrā rītā kopā ar paziņu piedalījies TLMM kluba makšķernieku sacensībā. Jau izbraucot pastiprie viļņi pieņēmās un makšķerēšana nebija iespējama. Līdzbraucējs skubinājis doties krastā, jo laivā sācis ieplūst ūdens. Ģēģeris sācis to izsmelt, pēc laika paguris un ieminējies, ka nejūtoties labi, drīz arī sabrucis. Sasniedzot krastu, pirmās palīdzības sniedzēji mēģināja darīt iespējamo, lai palīdzētu, bet kad N. Ģēģeris novests Berijas slimnīcā, izrādījies, ka viņš jau miris.

Nlaikim veltīts aizlūgums notika 14. jūlijā Cook sēru namā, pulcinot ap 100 aizlūdzēju. Nākamajā dienā viņu izvadīja no pareizticīgo baznīcas uz Jorkas kapu latviešu nodalījumu. Izvadīšanas ceremoniju vadīja pareizticīgo archibīskaps Silvestrs (latvietis) no Montrealas ar māc. Džonu Djakonu no Toronto un palīgmāc. M. Pankovu (dzimis rīdzinieks). Kapos no aizgājēja atvadījās TLMM kluba pr-dis Dr. P. Bārdiņš, Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku kluba pārstāvis J. Pastars un no draugiem J. Krasovskis.

O. Kļavenieks

TORONTO ZIŅAS

TORONTO

Ontario Place Forumā otrdien, 10. augustā, plkst. 7.30 vakarā koncertēs mūsu jaunais pianists Arturs Ozoliņš. Toronto simfoniskā orķestŗa pavadījumā mākslinieks atskaņos Prokovjeva 2. klavierkoncertu. Ieeja Forumā brīva, maksājot tikai 1 dolaru par ieeju Ontario Place.

DV Toronto nodaļas valdes sēdē 15. jūlijā aprūpes daļas vad. Aina Selga informēja, ka 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijā ienākuši 1483 dol. Uz aicinājumiem atsaukušies maz tautiešu, bet tie ziedojuši respektējamas summas. Akciju beidz 15. augustā, tādēļ ikviens vēl var atsaukties ar savu ārtavu nacionālpolitiskiem mērķiem. Biedrzinis V. Plūdons ziņoja, ka biedru skaits turpina augt; ieskaitot 3 jaunuzņemtos, nodaļā pašreiz ir 388 biedri. Sēdē arī pieminēja pēdējā laikā mūžībā aizsaukto vanagu Jāni Zommeru. Prdis I. Zamlovskis un vanadžu kopas pr-ce Rasma Zamlovska ar pateicību pieminēja, ka DV 2. globālo dienu laikā vanagu pārstāvji no Austrālijas DV Toronto nodaļai dāvājuši ķengura ādu, „Kola" lācīti un grāmatas. Grāmatu velti vanadžu kopai nodevusi arī globālā vanadžu pr-ce M. Ķeņģe no Anglijas.

Māc. Ā. Čops 17. jūlijā Sv. Andreja baznīcā Toronto salaulājis DV Toronto saimes aktīvo darbinieku Arvīdu Intu ar Mildu Leimani. Kāzu mielastā DV namā bija pulcējušies ap 75 viesi, kuŗus īpaši iepriecināja DV Toronto nodaļas Daugaviņa dejotāji (4 pāri), Ed. Kalviņa akordeona mūzikas pavadījumā nodejojot vairākas tautas dejas. Mičošanu ar tautisko dziesmu melodijām vadīja Gaida Āpše.

O. K.

Saulaines jauniešu nometnē par slimnīcas māsu darbojas Aija Balode. Viņa ieradusies Kanadā no Afrikas, kur Kongo apgabalā strādājusi savā arodā piecpadsmit gadu. Afrikā pavadītajos gados viņai bijis daudz interesantu piedzīvojumu, par kuŗiem viņa apņēmusies pastāstīt arī nometņotājiem.

Bērnu svētkos Saulainē, kas sāksies piektdien, 30. jūlijā, ar filmu izrādi, sestdien varēs aplūkot nometņotāju darbu skati; vērot bērnus veiklības sacensībās, bet vakarā pēc ugunskura piedalīties „svecīšu gājienā" uz Krituošo karavīru pieminekli. Pēc svētdienas rīta dievkalpojuma risināsies nodarbības novietnēs, peldēšanas un volejbola sacensības, bet pirmdienā, 2. augusts, svētku pēdējā diena būs veltīta citām sporta māku sacensībām. Kā ik gadu, tā arī šovasar gaida ierodamies Sidrabenes bērnus un jauniešus.

LATVIEŠU PAGASTĀ

Vasarai iegriežoties pilnbriedumā, DV „Druvas" nodaļa 7. augustā rīko zaļumballi A. Kalniņa saimniecībā (Lot 12, Concession 3, Amaranth). Dejošana notiks svaigā gaisā. Ar priekšnesumiem piedalīsies Edijs un Fredijs, bet vanadzes gādās par vakariņām. Sākums zaļumsvētkiem plkst. 2 pēcpusdienā, ieeja, ieskaitot vakariņas, 3 dol, studentiem puscena, bērniem brīva.

AICINĀJUMS

Visas prasības un rēķini nule notikušo Daugavas Vanagu 2. globālo dienu rīcības komitejai iesūtāmi

VĒLAKAIS LĪDZ

Š. G. 10. AUGUSTAM,

adresējot kasierim E. Pulciņam, 18 Parkside Dr., Hamilton 16, Ontario, Canada.

Dzīves vietas maiņas dēļ ārkārtēja

Regine de France— STUDIO GIRL izpārdošana:

50% atlaide smaržām un dāvanu iesaiņojumiem, 30% krēmiem, šamponiem, deodorantiem, vannas eļļām u.c.

28 Elm Park Road,

Scarboro, Ont.

Tālr. 757-8221, M. Pavlovs.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

691 College St., Toronto 174, Ont.

tel. 924-2775

maksā

5¼% PAR NOGULDĪJUMIEM

6% PAR ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMIEM

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDIŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00.

Biroja atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā, sestdienās līdz 15. septembrim slēgts.

Ilzi Malcenieci un Mārtiņu Mežuli Sv. Jāņa baznīcā, Toronto, salaulāja archibīskaps A. Lūsis.

Foto: J. Liģers

PATEICĪBA

Par nesavtīgu palīdzību 2. globālo dienu laikā iekārtot DV namu viesu uzņemšanai, izsaku sirsnīgu pateicību DV Toronto nodaļas biedriem: V. Plūdonim, E. Jurševskim, G. Vilmanim, V. Vilmanim, A. Zirnim, A. Tiltiņam, E. Ģimim, K. Gailim, K. Gulbim un J. Dzenim.

A. Krastiņš, DV nama ekonoms

Raidījumu jautājums vēl neskaidrs

Ja Radio Liberty savus raidījumus varēs turpināt, pastāv izredzes, ka varēs raidīt arī uz Baltijas valstīm. Tas secināms, izvērtējot Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēža U. Gravas saraksti ar ASV valdības pārstāvjiem un Radio Liberty amatpersonām.

Amerikas latviešu apvienības valde bija rakstījusi ASV kongresa minoritāšu vadītājam Dželadam Fordam, lūdzot viņa gādību baltiešu radio raidījumu noorganizēšanai. Fords 15. jūnijā griezās pie Radio Liberty prezidenta H. Sarženta. Jau 18. jūnijā saņemta Sarženta atbilde, kurā norādīts, ka baltiešu lūgums nosūtīts tiem, kam tas izlemjams.

Taču baltiešu stāvoklis ir citāds nekā pārējām tautām. Tā kā ASV neatzīst Baltijas valstu okupāciju, raidītāja vadībai jāapspriež politiskie jautājumi. Radio Liberty prezidents arī nevarēja pateikt, kā raidījumi turpmāk darbosies. 30. jūnijā tomēr raidītāja informācijas nozares vadītājs Dž. Kričlovs ziņoja ALAs valdei, ka kongress piešķīris pagaidu līdzekļus līdz 6. augustam. Bet 6. jūlijā ALAs sekretāriāta saņemtajā Eiropas nodaļas vadītāja vietnieka M. Hillenbranda vēstulē norādīts, ka pašreiz nevar pateikt, kāda būs raidījumu nākotne un cik līdzekļu kongress piešķirs. Tikai pēc skaidrības iegūšanas varētu apspriest iespējas sākt raidījumus jaunās valodās. Ārlietu ministrija raidījumus atbaista. Bet tiem, kas vēlas, lai raidījumus turpinātu, jāpanākt līdzekļu piešķiršana kongresā, tikai tad varēs runāt par jaunu raidījumu sākšanu.

*

Čikagā 18. jūlijā Baltiešu apvienotās komitejas sēdē arī sprieda par Radio Liberty raidījumiem. Komitejas priekšsēdis Dr. K. Bobelis domāja, ka cerības nav vēl zaudētas un raidījumi iespējami, bet ALAs informācijas biroja vadītājs I. Spilnars bija pesimistisks. G. Meierovics ziņoja, ka Baltā nama pārstāvis S. Krēmers paudis ieskatus, ka baltiešiem vajadzētu sagatavot darbinieku sarakstus, kas varētu raidījumos strādāt. Vašingtonā dzirdētas šaubas, ka baltiešiem neesot piemērotu darbinieku raidījumu sākšanai. U. Grava ieteica rakstīt Ņudžersijas senātoram Keisam, tā mēģinot radīt atbalstu likumprojektam par raidījumu finansēšanu.

Pārrunāja baltiešu informācijas darbinieku konferenci pavasarī Ņujorkā. Nākamā konference paredzēta Toronto, bet vēl nav zināms laiks. Šīs konferences rīcības komitejā vajadzētu no katras tautības pa vienam pārstāvim.

Apvienotā baltiešu komiteja turpmāk apmainīsies ar informāciju par lielākiem notikumiem un sarīkojumiem katras tautas dzīvē, piemēram, par dziesmu svētkiem. Kopš pavasara informācijas apmaiņa notiek baltiešu laikrakstu darbinieku starpā, ik mēnesi pulcējoties informācijas sanāksmēs Ņujorkā. Atzina, ka turpmāk vēlamas 3 Baltiešu apvienotās komitejas sēdes gadā, regulārās laika atstarpēs — vasarā, rudenī un februāŗa vidū, kad mainītos komitejas vadība. Vienojās kancelejas un administrātīvām vajadzībām no katras tautības gadā dot 100 dolaru.

Vašingtonā noorganizāta Apvienotās baltiešu komitejas darba grupa G. Meierovica vadībā, kas darbojas sekmīgi. Dažos gadījumos komiteja apskata svarīgus jautājumus, kuŗus kārto citas lielas organizācijas, tādēļ, piemēram, runājot par attieksmēm ar Apvienotajām nācijām, sarunās vajadzētu pieaicināt arī BATUN pārstāvi.

Sēdi vadīja Dr. K. Bobelis, no lietuviešiem piedalījās A. Stasis, no igauņiem A. Parts un A. Keps, bet no latviešiem G. Meierovics un U. Grava.

—be

Tautas mākslas krātuvi Garezerā iekārtojot, no kreisās: iekārtošanas darbu vadītājs daiļamatnieks O. Grīns un Vasaras skolu fonda pr-dis prof. R. Markus iepazīstas ar telpās drošību Garezera vidusskolas ēkā. Foto: F. Ritums

GAREZERA SIRDS – VIDUSSKOLA

LATVIJAS KAROGS, GRĀMATU KLĒTS, UN REKORDA SKAITS — 104 SKOLĒNI LATVIEŠU VIDUSSKOLAI GAREZERĀ

Garezera vidusskola savu 7. darbības gadu 4. jūlija pēcpusdienā ievadīja ar svinīgu un simboliski iespaidīgu aktu. Ja audzēkņu skaits ik gadu auga un pagājušā gadā sasniedza 68, tad šogad bija jau 104 skolēni. Tādēļ arī aktam līdzšinējās telpas izrādījās par šaurām un to nācās pārcelt uz Garezera galveno ēdamtelpu pie biroja. Bez skolēniem un vecākiem sarīkojumā piedalījās arī viesi, kopskaitā pāri par 300.

Skolēnu skaitā ir 65 meitenes un 39 zēni, no tiem 1. klasē — 50, 2. kl. — 34, 3. kl. — 16 un 4. kl. — 4 jaunieši. No Mičigenas pavalsts nāk 25 vidusskolēni, pārējie no citām ASV vietām un Kanadas, kas norāda, ka Garezera vidusskola nav lokāla skola.

„Gerezers nav izpriecāšanās vieta vien, tas ir latviešu kultūras un tās stiprināšanas centrs," nododot P. Ozoliņa no Latvijas līdzvesto sarkanbaltsarkano karogu un grāmatu klēti ar 3000 grāmatām, teica Vasaras skolu fonda valdes prdis prof. R. Markus, izceļot, ka Garezers nav atdalāms no vidusskolas, bet trimdas saime izpratusi vidusskolas nozīmi." Arī grāmatu klēts ir latviskās pasaules centrā," teica runātājs, „tās izveidošanā piedalījušies tautieši no visas pasaules.

Pēc māc. V. Vārsberga karoga svētīšanas prof. R. Markus to nodeva Garezera padomes pr-dim V. Treimanim, kas to saņēma, ceļos nometies, un tad pasniedza skolas direktoram K. Baltiņam. Līdzīgi „nodeva" arī grāmatu klēti resp. māksl. A. Sildega gatavotu „grāmatu klēts" durvju uzraksta zīmi. Skolas direkt. K. Baltiņš cildināja Vasaras skolu fonda nopelnus un skaisto domu krātuvi nodēvēt par klēti. „Mēs centīsimies klēti izmantot, tās graudus sēt, lai gūtu augļus," viņš solījās, bet vēlāk plašākā izklāstā pieskārās tieši vidusskolas darbam. „Kādēļ jūs te esat? Kādēj mums jāmācās? Vai pasaules nākotne mums zināma? Vai esat spējīgi paši spriest, ko darīt un nedarīt? Vai mazākums noteic sabiedisko iekārtu? Kādēļ jārunā latviski?" un līdzīgi jautāja K. Baltiņš, tūlīt arī labos salīdzinājumos atbildot. Viņa runa saistīja ne vien jauniešus, bet arī pieaugušos, ko apliecināja vēlāk dzirdētās atsauksmes. Sarīkojumu beidza skautu un gaidu pārstāvja E. Ieviņa apsveikums un visu kopīgi dziedātā Latvijas himna.

V. Bokis

Nodibināts Lībiešu draugu centrs

Baltijas sieviešu padome, kas nesen bija sākusi lībiešu apzināšanu, ar prieku atzīmē panākumus. Uz laikraksta ievietotajiem aizrādījumiem atsaucās interesenti, un 11. jūlijā Bostonā, Jamaica Plain baznīcā, mācītāja Fr. Ruperta vadītajā dievkalpojumā Dieva svētību izlūdzās pirmie Lībiešu draugu centra pārstāvji, sava darba pamatā liekot vārdus: „Svēti, Kungs, un sargi". Evaņģeliju lasīja vistālākais dalībnieks, Somijas draudžu prāvests, Latvijas lībiešu Edgars Vālgamā. Sanāksme turpinājās Andoverā, Mass., kur arī parakstīja Lībiešu draugu centra (LĪVLI) dibināšanas dokumentu, izraugot BSP vadībā par galveno referenti latvieti Leoniju Glaznavu, bet lībiešu pārstāvību uzņēmās prāv. Edgars Vālgamā no Somijas.

BSP pārstāve L. Glaznava pošas lidojumam uz Somiju, lai tur prāv. E. Vālgamā vadībā iepazītos ar attiecīgiem archīva materiāliem Helsinku universitātē.

Padome turpina informācijas un materiālu vākšanu un aicina interesentus pieteikties pie priekšsēdes H. Ozoliņas — 414 Abington Pl., East Meadow, N. Y. 11554.

Izdevniecības „sudraba" jubileja

Šāgada 24. jūlijā uz 25 darbības gadiem atskatījās izdevniecība „Imanta" Kopenhagenā, Dānijā, bet 50. mūža gada slieksni pārkāpa izdevniecības pēdējo 5 gadu īpašniece un vadītāja Enita Reitmane.

„Cik spēdams lasi grāmatas!"— tā vecais Stenders jau pirms 200 gadiem mudināja latviešus, jo — „tas prātu uzcilā"!

Šis mudinājums un grāmatās gūstamās zināšanas ir viens no spēkiem, kas palīdzējis latviešiem izkļūt pie savas zemes brīvības rita. Grāmatu lasīšanas ziņā latvieši kļuva viena no pirmajām tautām pasaulē. Dziņa pēc grāmatām latvietī palika dzīva arī trimdā.

Tieši bēgļu nometnēs radās trimdas pirmie laikraksti un grāmatas: Vācijā — „Latvija", „Burtnieks", Dānijā — Imanta Reitmaņa 1945. gadā izdotā Angļu-latviešu vārdnīca, Andreja Egliša „Dievs, Tava zeme deg" (dāņu valodā). Ar to Imants Reitmanis bija licis pamatus izdevniecībai „Imanta", kas jau ar pirmām grāmatām liecināja, ka tās galvenais uzdevums nacionālu kultūras vērtību izdošana un to izmantošana mūsu nacionālās politikas īstenošanai. No pāri par 70 grāmatām, kas izdotas „Imanta" apgādā, vairums ir ar ideoloģisku saturu: „Latviešu tautas dziesmu" izdevums 12 sējumos, „Latviešu tautas mīklas, sakāmvārdi un parunas", „Latviešu tautas pasakas", Silgaiļa „Latviešu leģions", Bangerska „Mana mūža atmiņas", Manceļa „Spredīķu izlase", Freivalda „Kurzemes cietoksnis", Freivalda un Alkšņa „Latviešu karavīru traģēdija Zviedrijā", prof. Jureviča, prof. Celma, Jaunsudrabiņa, Zentas Mauriņas un citu darbi; mācību grāmatas; arī mācītāja Dr. Jāņa Reitera „Tēvreižu krājums" (44 tēvreizes dažādās valodās — 1675. g. Rostokas izdevuma faksimiliespiedumā).

Prof. Švābe reiz teica, ka katrai trimdā iznākušajai grāmatai vajadzētu kļūt „par mūžīgās Latvijas karognesēju". Reitmanis ar savu izdevniecību bija šāds „karognesējs". Latviešu tautas dziesmas atrada ceļu uz Dānijas ķēniņa pili, pie pāvesta Romā, saņemot atzinību. Izdevniecība Imanta piedalījusies arī ne vienā vien starptautiskā izstādē.

Cik liela propogandas un arī politiska nozīme piešķirama mūsu grāmatu izdevniecībām trimdā, liecina gadījums 1965. gadā Kopenhāgenā, ar padomju organizēto, it kā okupētās Latvijas grāmatu izstādi. Jau pirmajā izstādes dienā Reitmanis konstatēja, ka daļa izstādīto grāmatu bija Latvijas patstāvības laika izdevumi, un — dažas iespiestas pat mūsu trimdas izdevniecībās. Lai pierādītu komūnistu melīgumu, Reitmanis nekavējoties sarīkoja izdevniecības „Imanta" latviešu grāmatu izstādi, kurā atklāja komūnistu plagiārismu. Visās dāņu avīzēs par to parādījās plaši atreferējumi, un komūnistu varasviriem neatlika nekas cits, kā ātri slēgt savu melīgo izstādi Kopenhāgenā un atcelt arī paredzētās skates citās pilsētās. Šī enerģiskā un drosmīgā Reitmaņa rīcība bija neatsverams pakalpojums latviskajai lietai.

Pēc vīra nāves 1966. gadā izdevniecības vadību pārņēma Enita Reitmane, mēģinot īstenot trīs ieceres: vairāk atbalstīt jaunu dzejnieku darbu izdošanu; lielāku uzmanību pievērst latviešu grāmatu tulkošanai svešvalodās (vispirms dāņu), un, kur vien iespējams, izmantot mūsu nacionālās kultūras propagandai jau izdotās grāmatas.

Tā radās jauns pasākums līdzšinējā latviešu grāmatniecībā: latviešu dzeja „Mazās serijas" ietvaros, modernā „pocket-book" gaumē. Līdz šim šādā veidā iznākuši jau 13 dzejnieku „sīkizdevumi". Tuvākā laikā paredzēts izdot Juŗa Kronberga, Lidijas Dombrovskas - Larsenas, Margritas Gūtmanes, Ausmas Jaunzemes, Dīnas Raunas un Juŗa Mazūša dzejoļus. Pēdējos gados tulkotas K. Skalbes „Kaķiša dzirnavas" — „Missens mölle" un Pāvila Kļāna „Tāluma zīmes" — „Fremmed-i et andet Land". Abas šīs grāmatas daudz pieprasa bibliotēkās Dānijā.

Nodibināt ar okupēto Latviju kaut vai politiski neitrālu, trimdā izdotu grāmatu sūtīšanas iespēju „Imantai" nav izdevies. Pēdējoreiz E. Reitmane to mēģināja, atsaucoties uz Krišjāņa Barona komitejas Rīgā laikrakstos ievietoto aicinājumu. Viņa aizsūtīja tai ierakstītā sūtījumā visus „Imantas" izdotos, 12 tautas dziesmu sējumus. Pagāja mēneši bez jebkādas ziņas par ierakstītā sūtījuma saņemšanu. Beidzot saņemts komūnistu cenzora paskaidrojums, ka tautas dziesmas atzītas par „nevēlamu propagandu" un — konfiscētas . . .

Bet lielākā problēma ir sakarā ar četru tautas dziesmu sējumu (2., 3., 4. un 5.) pārspiešanu. Šie sējumi sadeguši ugunsgrēkā pie grāmatu sējēja, kur nebija apdrošināti. Šo sējumu atjaunošana, lai varētu sastādīt pilnus „Tautas dziesmu" komplektus izmaksātu ap 30.000 kronu. Tādas summas izdevniecības rīcībā nav. Tā — pasūtinājumi ienāk gan, bet nav pilnu komplekšu, lai tos izpildītu. Būtu gaužam žēl, ja četru trūkstošo sējumu dēļ paliktu neizmantoti tie astoņi, kas iespiesti un iesieti stāv plauktos. Te būtu jānāk talkā sabiedrībai, dibinot aizdevuma fondu, no izdevniecības neatkarīgu iestādījumu, kuŗa vadībā ietilptu sabiedrībā pazīstamas personas. Fonda dalībniekiem izdevniecība piešķirtu priekšrocības grāmatu iegādei un apņemtos atmaksāt aizdevumu no summām, kas ienāktu par pārdotajām „Tautas dziesmām". Būtu interesanti dzirdēt sabiedrības domas par šādu palīdzības fondu.

Šovasar izdevniecības administrātīvajā un ideoloģiskā vadībā pieaicināts kooperātors Vilis Pāvulāns, kādreizējās Latvijas kooperācijas skolas direktors, kuŗa skolā savā laikā mācījies arī nelaikis Imants Reitmanis. Viļa Pāvulāna lietpratīgās zināšanas un nacionālā pārliecība būs pozitīvs faktors turpmākai izdevniecības darbībai.

Sestdien, 24. jūlijā, Kopenhāgenā notika izdevniecības „Imanta" 25 gadu darbības atceres sarīkojums; priekšpusdienā pieņemot izdevniecības apsveicējus, bet vakarā atzīmējot tās vadītājas Enitas Reitmanes 50 mūža gadus un viņas milestību uz teātri.

Kad trimdas sākumā Gēteborgā nodibinājās latviešu teātŗa trupa, Enita Reitmane uzrakstīja „no galvas" lugas „Zaļā pļava" tekstu un dziesmas. Viņa arī pati palaikam darbojusies teātŗa trupā Kopenhagenā. Bet kad 1968. g. 14. jūlijā pagāja 100 gadu kopš pirmās latviešu teātŗa izrādes Rīgā, uzvedot „Zūpu Bērtuli" (dāņu klasiķa Holberga lugas „Peppe pa bjerget" piemērojums latviešiem), tad E. Reitmane sarīkoja piemiņas brīdi pie Holberga piemineklja valsts teātŗa priekšā, Kopenhāgenā, piedaloties arī dāņu aktieŗiem, sabiedriskiem darbiniekiem un politikiem.

Mūzikas un teātŗa mīlestība E. Reitmanei ir atsvars atbildīgajam darbam izdevniecībā, sainīšu sūtīšanas uzņēmumā un arī ģimenē — trīs meitu audzināšanā.

Z. Landavs

Šķēršļu gājiena dalībnieki mazskaļuti „Meža gara" nometnē Ontario ar pašu gatavotajiem lokiem, bultām, šķēpiem un tomahāvkiem. No kr.: A. Lapiņš, U. Dāboliņš, T. Skrīns, P. Jasmanis, P. Lapiņš, A. Pulcipš, P. Cakuls, A. Suškovs.

Zinātnieki, bibliofiļi, kollekcionāri!

Piedāvāju retas grāmatas (Latvijas laika un okupāciju), speciālizdevumus daudzās nozarēs. Daiļliterātūra, Raiņa dzejas pirmizdevumi. Atbrīvošanas cīņu, dziesmu svētku, sporta, skautu un šacha medaļas, žetoni u. t. t. Pieprasāt sarakstu nekavējoties.

A. Petrevics, P. O. Box 141,
Perry, N. Y. 14530 USA

BAGĀTĪGA NOMETNES PROGRAMMA

Šis ir jau septītais gads kopš latviešu bērniem dota iespēja pavadīt daļu vasaras brīvlaika Garezerā. Nometne darbojas trīs divnedēļu posmos no 4. jūlija līdz 15. augustam, uzņemot nometņotājus no 9 — 14 g. vecumam. Līdz 1. augustam darbojas arī mazo nometne bērniem no 6 līdz 8 gadiem, bet līdz 18. jūlijam trešo gadu ar sekmēm strādā mājmācības skola bērniem, kas vispār nav apmeklējuši latviešu skolu vai to apmeklējuši neregulāri. Šai sezonā še mācījās 24 bērni, divreiz vairāk nekā iepriekšējos gados. Viņus apmācīja 7 skolotājas: skolas vadītāja Biruta Abula, Jūlija Rumberga, Inese Kļaviņa, Janīna Sprudža, Ruta Dimanta, Austra Vuda (Wood) un Māra Bērztīse.

Strādājot gandrīz ar katru bērnu individuāli, viņas pēc iespējas centušās bērnus ieinteresēt latviešu valodas apgūšanā, pamudinot uz regulāru mājās mācīšanos nākošajā ziemā. Bērniem bija arī iespēja redzēt, kā darbojas un ko dod latviešu skola latviskā vidē.

Nometnes pirmā posma, kas beidzās 18. jūlijā, temats bija „Latvietis senatnē un tagad". Bērnu grupas tika nosauktas seno latviešu cilšu vārdos: mazie bērni — sēļi, vecākās nometnes meitenes — kuršu cilts un lielākie zēni — letgaļi. Ciltis sadalījās saimēs, kuŗām piešķīra attiecīgo apgabalu pilsētu vārdus. Nodarbības notika pludmalē: saulošanās, peldēšanās, laivošana (kanū, aiŗu un buŗu laivās), ūdenspolo, ūdensslēpošana, kas izvērtusies par populārāko sportu. Liela atsaucība arī keramikas nodarbībām Ainas Ķīnēnas vadībā. Notika vairāki pētnieciības un šķēršļu gājieni, sacensības šaušanā ar loku un bultām, vingrināšanās volejbolā un basketbolā, skrituļslidošanā un šaušanā. Vieglatlētikas nodarbības vadīja G. Grīslītis. Mazākos nometņotājus rēgulāri apmācīja peldēšanā. Telpās aizvien bija pieejamas novusa un galda tenisa spēles.

Pēcpusdienās un pievakarē risinājās reliģiskā un latviskā audzināšana, ko pārzināja un vadīja M. Cakare ar viesiem lektoriem, apmācot nometņotājus arī dziedāšanā. Gunas Kalmītes-Skujiņas vadībā bērni gatavojās koŗa koncertam gaidāmajās dziesmu dienās Garezerā. Gundega Peniķe vadīja tautas deju nodarbības. Mācīja arī zīmēšanu. Vakaru programmās ietilpa kamīnu un talantu vakari, naktsrotaļas, ugunskuri rotaļas, dejas, filmu izrādes, masku balle, sveču dievkalpojumi — visi nometnes dalībnieku un bērnu aranžēti.

Ik posmā paredzēts bērnu rīts ar plašu programmu. Pirmo bērnu rītu 11. jūlijā lieliski bija noorganizējusi skolotāja B. Abula, paskaidrojot, ka tas devis bērniem iespēju piedalīties sacensībās un rādīt savu māku tautas dziesmu dziedāšanā un zīmēšanā, ievērojot šī nometnes posma tematu „Latvietis senatnē un tagad". Nodarbībās ietilpa arī vienības spēles un atjautības pārbaudes. Šai nometņošanas posmā, pēc organizētāju domām, jūtami uzlabojusies prasme runāt latviski.

Nākošajam posmam pieteikto nometņotāju skaits ir 84. Bērni pieteikušies arī jau trešajam posmam. — „Šķiet, ka vasaras nometne Garezerā ik gadu latviešos kļūst populāŗāki un reizē arī labāka", smaidot piebilda Garezera administrātors māc. V. Varsbergs, par ko mums visiem, protams, ir jāpriecājas. **E. B.**

ES NEGRIBĒJU BŪT „JĀ" SACĪTĀJS'

Stokholmā pārbēgušajam krievu tulkam inž. M. Jakušinam zviedru iestādes piešķirušas patvēruma tiesības. Par pārbēgšanas iemesliem Jakušins izteicies:

„Es negribēju būt „jā" sacītājs padomijā, tāds, kas neuzdrošinās pacelt balsi pret režīmu un komūnistu partiju. Un es redzēju, kā klājas tiem, kas uzdrošinās protestēt".

Sakarā ar zviedru ārlietu ministrijas protestu pret Jakušina nolaupīšanas mēģinājumu 5. jūlijā un piekaušanu uz ielas, Stokholmā, padomju sūtniecība paziņojusi, ka „kāds" sūtniecības ierēdnis atstāšot Zviedriju, bet noliedz, ka būtu bijis nolūks Jakušinu nolaupīt.

Inž. Jakušins bija ieradies Stokholmā, būdams kādas krievu pieccīņas sportistu grupas tulks un atteicās atgriezties Pad. savienībā. Padomju sūtniecības 4 darbinieki uz ielas uzbruka viņam un ar varu mēģināja aizvest sūtniecības mašīnā. Jakušina izmisušās pretestības un palīgā piesteigušos gaŗāmgājēju dēļ tas tomēr neizdevās. Zviedru policija noskaidroja, ka vismaz 3 no uzbrucējiem bijuši padomju sūtniecības darbinieki. Krieviem Stokholmā ir 36 diplomāti un pāri par 100 citu darbinieku.

Zviedrijas ārlietu ministrija pēc krievu atbildes saņemšanas paskaidroja, ka uzskata starpgadījumu par nokārtotu. Bet zviedru prese prasa, ja tikai viens vainīgais atstāj Zviedriju, tad pārējie jātiesā zviedru tiesai, jo tie acīm redzot nav bijuši diplomāti. Laikraksti neskopojas asiem komentāriem. Tā, piemēram, valdības partijas — sociāldemokratu lielākajā dienas laikrakstā „Arbetet" lasāms:

„Lai arī cik dīvaini tas būtu, Pad. savienības satversmē paredzētas visas iespējamās brīvības, piem.: runas, preses, biedrošanās un sapulču brīvība, bet nav nekas teikts par tiesībām atstāt valsti. Ja kāds mēģina to darīt, tad satversme to uzskata par dezertēšanu pie ienaidnieka, par vislielāko noziegumu, kas sodāms ar likuma stingrāko sodu". — Laikraksts piemin vienīgi to, ka arī pārējās brīvības Pad. savienībā eksistē vienīgi uz papīra.

Politiski maznozīmīgā tulka nolaupīšanas mēģinājumā zviedru padomju speciālisti saskata vienu daudzajām pēdējā laika pazīmēm, ka čekas terrors Pad. savienībā sāk pastiprināties.

—ds

ALT VAŠINGTONAS ANSAMBĻA izdotā
trīs autoru — Emmas Kalniņas - Znotiņas, Nikolaja Kalniņa un Rasmas Birzgales
monogrāfija

Osvalds Uršteins

grāmata par latviešu teātri un aktieriem ar daudziem uzņēmumiem no inscenējumiem Nacionālajā teātrī Rīgā, Mērbekas teātrī un Amerikas latviešu teātrī.
Cena $4.00 + pasta izdevumi.

Pasūtināma ALT Vašingtonas ansamblī, 10309 Duvawn Pl., Silver Spring Md. 20902, un DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

PASŪTINĀJUMA ZĪME.
Lūdzu piesūtīt monogrāfiju OSVALDS URŠTEINS.

Vārds un uzvārds: .....

Adrese: .....

Samaksa $4.00 pievienota (naudā, čekā, M.O.) + pasta izdev.

GRAND RAPIDI

Latviešu agronomu biedrības valde rīko Zemnieku dienas. Sarīkojums norisināsies 25. jūlijā, sākums plkst. 11 no rīta, agronoma P. Finartija farmā, kas atrodas Grand Rapidu apkārtnē, 11 jūdzes uz austrumiem no 131. ceļa tilta, pāri Grand River, pie Murray ezera. Programmā: farmas apskate ar agr. P. Finartija paskaidrojumiem, prof. Dr. agr. E. Žubecka priekšlasījums: „Vīnu pagatavošana mājas apstākļos", jautājumi un atbildes. Pēc tam kopējs grozīņu azaids.

KALAMAZŪ

Prāv. J. Turks Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes baznīcā salaulāja inž. Uģi Grīnbergu ar Māru Runku no Milvokiem. Līgavainis ir Sv. Jāņa padomes un korp. Patria loceklis. Abi jaunlaulātie ir sirsnīgi sporta cienītāji un biei vien redzami sporta arēnā. Jaunais pāris sev mājvietu izraudzījis South Bendā, Indiānā.

Rietumuniversitātes sarakstā, starp vairāk kā 1700 vārdiem, atrodami arī latviešu studentu vārdi: Jānis Daškers, Pēteris Bērziņš, Modris Krautmanis, Imants Minka, Raimonds Zemelis un Jānis Ķīnēns.

I. L.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
TORONTO 12., tel. 782-7246 377 GLENGARRY AVE.,

NEMAKSAJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU ZEMO KREDĪTSAISTES UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIETIES PAŠI SAVU ĪPAŠUMU!

O'Connor — Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar izbūvētu pagrabu dzīvokli, 2 virtuves, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš un garāža.

Albion — Islington: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar izbūvētu atpūtas telpu pagrabā, privāts iebraucamais ceļš un garāža. 26x15 pēdas peldbaseins. Cena $31.500.-.

Willowdale — Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja ar izbūvētu atpūtas telpu. Privāts iebraucamais ceļš. Liels dārzs. Cena $31.900.-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM BEZ GALVINIEKIEM UZ NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISA PILSĒTA.

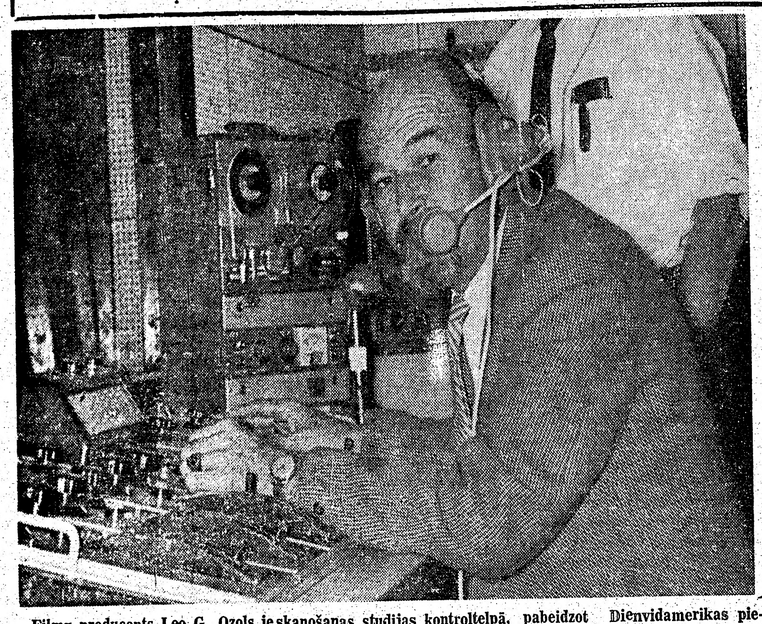

Filmu producents Leo G. Ozols ieskaņošanas studijas kontroltelpā, pabeidzot Dienvidamerikas piedzīvojumu filmai ieskaņošanu latviešu valodā. Filmu pirmizrāde paredzēta rudenī Toronto, pēc tam izrādes Ņujorkā un Klīvlendā.

Pabeigtas Ozola piedzīvojumu filmas

Kā agrāk ziņots, latviešu filmu producents Leo G. Ozols pagājušajā gadā ķērās pie savu džungļu un Dienvidamerikas piedzīvojumu filmu montēšanas latviešu valodas versijā. Tagad trīs no šīm filmām pabeigtas un gatavas izrādēm latviešu publikai visā pasaulē.

Kaut kan Leo G. Ozols bija solījis savas latviešu valodā ieskaņotās filmas sākt izrādīt latviešu publikai jau šāgada sākumā, montāžas un ieskaņošanas darbi ieilga un tikai jūnija vidū pabeidza ieskaņošanas darbus. Filmas „Tropu paradīze", „Uz Velna kalnu!" un „Jaunavīgā Venecuēla" ir gatavas izrādīšanai kinoteātros. Tuvākajā laikā būs gatavas arī kopijas izrādīšanai skolu un biedrību zālēs ar ceļojošiem šaurfilmas projektoriem.

Jautāts par filmu pirmizrādi, latviešu filmu producents, džungļu pētnieks un grāmatu autors Leo G. Ozols paskaidroja:

„Biju iecerējis filmu pirmizrādi rīkot Daugavas Vanagu globālajās dienās Toronto, bet aplūkojot programmu, ievēroju, ka tā jau pārpilna dažādiem sarīkojumiem. Un tā kā Kanadā sācies tradicionālai nedēļas nogaļu izbraukumu laiks, paturēšu filmas līdz rudenim, kad vienā vai vairākos Toronto kinoteātros rīkošu pirmizrādi. Pēc tam filmas izrādīs arī Ņujorkā un Klīvlandē. Pārējie latviešu centri tās varēs aplūkot vēlāk ziemā."

Filmās uzņemti Leo G. Ozola piedzīvojumi Dienvidamerikā un viņa džungļu ekspedīcijas, par kurām latviešu trimdas presē rakstīts, tāpat latviešu laikrakstos iespiesti paša Ozola raksti. Par Ozolu, viņa ekspedīcijām un filmām publicēts arī Amerikas un Eiropas presē. Dažas viņa filmas saņēmušas nacionālas un starptautiskas godalgas. Bet, kā Ozols paskaidro: „Ne jau viss materiāls, kas filmēts, vairs ir manā rīcībā, jo filmas ar visām tiesībām pārdotas filmu sadales punktiem vai televīzijas raidītājiem visā pasaulē. Tādēļ materiāls, kas bija manā rīcībā latviešu filmām, bija ierobežots, un pēdējā braucienā uz Dienvidameriku piefilmēju labu tiesu tieši latviešu versijai, filmēju arī latviešu valodā sinchronizētos uzņēmumus speciāli šim filmām."

Lai gan daļa filmu bija jāuzņem tikai izrādēm latviešiem, to paš-izmaksa noturēta iespējami zema. Jautāts par filmu izmaksu, Dzols izvairījās no tiešas atbildes, bet smaidot paskaidroja, ka 40.000 dalaru neesot filmās ieguldījis. Izmantojot savas firmas privātos arhīvus, viņš ietaupījis ļoti daudz, tādā veidā darot vispār iespējamu filmu producēšanu latviešu valodas versijā. Spriežot pēc „Latvija 50 gados" filmas panākumiem, Ozols domā, ka varbūt pastāv iespēja sākt regulāru spēlfilmu produkciju latviešu publikai.

Šo iespēju Ozols cer noskaidrot, kad sāks izrādīt savas Dienvidamerikas piedzīvojumu dokumentārfilmas, kuŗās avantūristi un dimantu racēji mainās ar primitīviem indiāņiem, Venecuēlas partizāniem, Eņģeļa ūdenskrituma krācēm, buļļu un gaiļu cīņām, iedzimto nabadzību un reizē pārbagātību. „Šīs filmas skatītājam būs interesants ceļojums pa Dienvidamerikas pagātni un tagadni; no zēna dienu sapņiem par tropu paradīzi līdz pieaugušā kritiskam izvērtējumam par kontinentu, kuŗā dīvainā kombinācijā sadzīvo primitīvisms ar supercivilizāciju," norāda Leo G. Ozols.

3. DZIESMU DIENAS GAREZERĀ
PROGRAMMA

13. augustā

pl. 20.30 — ēdamzālē
JAUNO MĀKSLINIEKU KONCERTS
Piedalās: Daira Langena, Dagnija Blaumane, Anda Zirnīte, Dace Kārkliņa, Imants Baruš, Arturs Jansons un Juris Ķeniņš.
Ieejas maksa $2, jauniešiem $1.

14. augustā

pl. 11.00 — vidusskolā
GLEZNU—GRĀMATU—DAILAMATNIECĪBAS DARBU SKATES ATKLĀŠANA.
Piedalās 9 gleznotāji un 32 dailamatnieki. Ieeja pret ziedojumiem — Atvērta arī 15. aug.

Pl. 14.30 — ēdamzālē
JAUNIEŠU KONCERTS
Tautas dziesmas, koklēšana un citi individuāli priekšnesumi. Ieeja pret ziedojumiem.

Pl. 17.30 — Dziesmu lejā
KOPKORA KONCERTS UN CĪNĪTĀJU SASAUKŠANĀS BRĪDIS
ar DV pr-ka V. Haznera ievadu. Piedalās 18 vienības ar apm. 400 dziedāt. Kopkori vadīs: V. Aparjods, R. Balodis, J. Baruss, E. Brusubārda, V. Eizāns, A. Kalnājs, O. Kļaviņš, V. Mejķis, T. Ozoliņš, G. Skujiņa, A. Sinepe, J. Ūdris un R. Zuika. Ieejas maksa $4 un $3, jauniešiem $2.

Pl. 21.00 — turpat Dziesmu lejā
ZAĻUMBALLE —
A. Sulaiņa jauniešu orķestris. Ieeja ar kopkoncerta biļeti vai $2.

Pl. 21.30 — ēdamzālē
A. Virsnieka filma „SVEŠĀS ZEMĒS" izrāde. Ieeja $2, bērniem un jauniešiem līdz 16 g.— brīva.

15. augustā

pl. 9.30 — GAREZERA vidusskolas UZVEDUMS. Ieeja pret ziedojumiem, pl. 11.00 — brīvdabas baznīcā DIEVKALPOJUMS, pl. 14.00 — ēdamzālē
VIDUSSKOLAS IZLAIDUMA AKTS

Dziesmu dienās ēdienu maltītes Garezera virtuvē, atspirdzinājumi — Ziemeļmeža kantīnē.

„WEBSTER" VĀRDNĪCAS

bibliotēku izmēra 1970. gada izdevums pilnīgi jaunās kasetēs. Cena $45.00. (Pārdodām par $15.00). Atskaitiet 10%, ja gadījumā pasūtināt 6 vai arī vairāk

Pasūtiniet:
NORTH AMERICAN
LIQUIDATORS
58—158 2nd. Ave., N. Dept. 0-664
Saskatoon, Saskatchewan.

C.O.D. pasūtinājumiem pievienojiet $1.00, atlikumu plūs C.O.D. izdevumus samaksāsit pie saņemšanas. Gadījumā, ja neesat apmierināts, 10 dienu laikā sūtiet atpakaļ pilnai atmaksai. Bez starpniekiem. Katrs sējums apzīmogots „Not for resale".

KAĶITIS
tīrīgs, 7 nedēļas vecs,
ATDODAMS
LABĀS ROKĀS.
Zvanīt 466-1280.

ŠOVASAR „THE FORUM"

Šovasar „THE FORUM", ONTARIO PLACE, varat redzēt varjetē uzvedumus. Sākot ar „rock" līdz baleta mūzikai, džesu un lauku mūziku. Arī īpaša Toronto simfoniskā orķestra koncertu serija.

Še ir daži uzvedumi, kas jūs interesēs —

28. jūlijā, plkst. 8.30 vak.:
Kanadas nacionālais balets.

29. jūlijā, plkst. 8.30 vak.:
Toronto simfoniskais orķestris, diriģents Viktors Feldbrills bass-baritons Jans Rubess un igauņu vīru koris.

30. jūlijā, plkst. 8.30 vak.:
Tommy Hunter uzvedums.

31. jūlijā, plkst. 1 pēcp.:
Terr „Kungla" igauņu dejotāji

1. augustā, plkst. 2 pēcp.:
Toronto simfoniskais orķestris, diriģents Viktors Feldbrills, viesis barit. Viktors Brauns

Atnāciet, apmeklējiet „THE FORUM"! Tā ir daļa no ONTARIO PLACE.

ontario place

DV Toronto nodaļas biedrs

Jānis ZOMMERS

miris 1971. gada 9. jūlijā

Daugavas Vanagu Kanadā
BĒRU FONDS

Ieviņa Ziediņa

dzim. 1955. g. 24. novembrī,
mirusi 1971. g. 6. jūlijā.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes
Toronto palīdzības fonds

Tobago sala . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Smoļenskas un iesoloja Maskavā. (66) 1634. gadā Jēkabs devās atpakaļ uz Rietumeiropu, apmeklēja Parīzi un Londonu, sadraudzējās ar Anglijas karali Čarlu I, un iepazinās ar franču valstsvīru kardinālu Žilu Mazarēnu. Nākamajos gados viņš Amsterdamā studēja kuģu būvniecību, bet Leidenē tautsaimniecību un ģeografiju. Viņa jaunības gadugājums liecina par nākamā Kurzemes hercoga personības tapšanu un izglītības interesēm. Kad Fridrichs 1642. gadā miris, Jēkabu izsludināja par jauno hercogu. Šī neparasti enerģiskā un izglītotā valdnieka vadībā sākās Kurzemes „zelta laikmets", kas izpaudās kuģu būvēšanā, tirdzniecības un rūpniecības attīstībā, koloniju meklēšanā un izdevīgos līgumos.

Kā visiem cilvēkiem, tā arī apdāvinātā hercoga Jēkaba rakstura bija sava tumšā puse. Lausim vēsturniekam Dr. Edgaram Andersonam zīmēt hercoga rakstura komplekso dabu: „Vēsturiskās patiesības labā jāliecina, ka valsts labklājība viņu interesēja maz, bet interešu degpunktā bija viņa privātie veikali. Visi viņa pasākumi bija personīga rakstura. Savu pavalstnieku privāto iniciatīvu viņš neatbalstīja, bet centās apspiest. Mekartilismu teorētiski viņš pazina labi, bet mekartilisma garu viņš pavisam nesaprata. Viņam bija savi augsti principi, bet kā darījumu partneris viņš spēja būt pat ļoti negodīgs un kā cilvēku pazinējs bija ļoti vājš, atgrūda krietnus palīgus, bet pārliecu uzticējās blēžiem, intrigantiem un liekuļiem." (67)

Hercogam Jēkabam bija lieli sapņi, krāšņas cerības un plašas vēlmes: viņš sapņoja par visu latviešu apdzīvoto zemju apvienošanu viņa pārvaldē, bet tām viņa spiest Merkartīlismu teorētiski karalis Kārlis X Gustavs bija teicis: „Mans radinieks Kurzemes hercogs ir pārāk spēcīgs, lai būtu hercogs, bet viņam pietrūkst spēka, lai viņš būtu karalis." Lai pastāvētu zem stiprāko kaimiņu Polijas, Zviedrijas un Krievijas spiediena un nodrošinātu kuģniecības brīvību saviem bureniekiem, Jēkabam bija jāielaižas spēlēs un kombinācijās ar Angliju, Holandi, Franciju, Spāniju un Portugali. Tā šo lielo varu spiedienu un kombināciju mijā arī Tobago liktenis šūpojās augšup un lejup.

Dr. Edgars Andersons grāmatā ievietojis ļoti bagātīgu ilustrāciju materiālu, skatus, kartes un dokumentu fotogrāfijas. Daudzi no šiem materiāliem ir no viņa personīgā archīva, jo viņš fotografējis Tobago salas skatus un kurzemnieku cietokšņus un lielgabalus, kad tur pavadīja mēnešus, seno kurzemnieku pēdas pētīdams. Plašu pētījumu un materiālu vākšanas darbu Dr. Edgars Andersons veicis Vakareropas universitātēs un archīvos.

Latviešu lasītājam ļoti interesanta nodaļa grāmatā par Robinzonu Krūzo Tobago salā un dēkainā stāsta autoru Daniēlu Defo. (321—326). Tikpat saistīga ir nodaļa par „mūsu laiku kurzemniekiem Tobago", kuŗā stāstīts par Latvijas neatkarības laika vēsturnieku, rakstnieku, mākslinieku un dēkaiņu ceļojumiem uz Tobago. Tā laika paaudzei vēl būs atmiņā Rīgas presē publicētie latviešu lidotāju dēkainie ceļojumi uz Gambiju, par ko „šlāgerus" dziedāja visi puikas ne vien Rīgas ielās, bet arī tie, kas ganīja govis piekalnu pļavās pie Rēzeknes.

Ar šo grāmatu vēsturnieks prof. Dr. Edgars Andersons devis Latvijai, latviešu tautai un vēstures zinātnei bagātīgu, krāšņu un paliekamu dāvanu. Beigās pievienotā „Summary in English" dod konspektīvu ieskatu par plašo darbu arī zinātniekiem un autoriem citās tautās pasaulē.

Daugavas apgāds Zviedrijā, publicēdams lielus izdevumus prasītāju grāmatu pievilcīgā iespiedumā, lielā formātā, solida auduma vāku iesējumā, ar mākslinieka Normunda Hartmaņa zīmējumu un grafisko iekārtojumu, ir atkārtoti apliecinājis, ka tā darbā un interesēs ir iesaistīta arī vēlme pakalpot savas tautas un tās nākotnes vajadzībām. Kā grāmatas autors, tā arī apgāds pelnījuši mūsu cieņu un atzinību. Padarīsim savu atzinību jūtamāku, kļūstot šīs interesantās grāmatas īpašnieki un lasītāji.

Jānis Klīdzējs.

PĀRDODAMS
gruntsgabals
ar 85 pēdu ezera krastu (pludmali), laivas māju,
95 jūdzes no Toronto, dienvidos no Brighton
Cena $5,000.-.
Zvanīt pēcpusdienā
293-6674, Toronto

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Paziņojums

PAR ATKRITUMU NOVĀKŠANU TORONTO PILSĒTĀ

Tā kā pirmdiena, 2. augusts, ir svinamdiena, šai dienā atkritumus neaizvāks.

Pirmdienas aizvākšanu izdarīs otrdienā un otrdienas — trešdienā.

H. F. ATYEO,
P. Eng. ielu komisārs

LŪDZU, KLAUSIETIES
raidījumu 15. GADA GĀJUMĀ
Toronto Latviešu misijas radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 9 — 930
Niagaras WHLD raidītājs (viļņi 1270)
Informācija: tālr. Toronto 261-4218.

KANADAS BAZNĪCAS
TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, telefons 921-3327, 200 Balmoral Avenue.

Mācītājs A. Cops, 38 Balaby Cr., Don Mills. Tālrunis 449-4087.

Sv. Andreja draudze, tel. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

1. augustā plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē, plkst. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Jūlijā un augustā mācītājs lielāko daļu uzturēsies Sidrabenē. Vajadzības gadījumā zvanīt: dzīvokli 449-4087, vai Sidrabenē 878-9016.

8. augustā plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

15. augustā Bērnu un jaunatnes sporta svētki Sidrabenē.. Dievkalpojums plkst. 10 rītā.

21. augustā Bērnu nometnes noslēgums plkst. 5.

22. augustā jauniešu nometnes „Trejdeviņi padomiņi" atklāšana. Plkst. 8 vakarā dievkalpojums.

29. augustā plkst. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Avenue.

HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze 13 Victoria Ave., S.

8. augustā, plkst. 11 dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Telefons HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

31. jūlijā, vasaras nom. slēgšanas dievkalpojums Tērvetē plkst. 7 vakarā.

Dievkalpojumu draudzē nebūs: 18. jūlijā, 1., 8. un 22. augustā un 5. septembrī.

15. augustā plkst. 11 Ezerkalnos dievkalpojums.

29. augustā plkst. 7 vakarā baznīcā dievkalpojums.

Izņemot iesvētību un kapu svētku dievkalpojumus — visi dievkalpojumi notiek Igauņu ev.-lut. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut.Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS
TORONTO

31. jūlijā — plkst. 7.30 vak. Rudzpuķu balle Mežciemā.

1. augustā — plkst. 11 dievkalpojums, plkst. 2 referāti un diskusijas Mežciemā.

7. augustā — pl. 2 p.p. zaļumballe Latviešu pagastā — A. Kalniņa saimniecībā. Rīko DV Druvas nodaļa.

14. augustā — plkst. 9 no rīta Bērzainē TLMM kluba ekstērnās šaušanas sacīkstes. Vakarā balle.

26. septembrī — plkst. 7 vakarā Bickford Park vidusskolas zālē Amerikas latv. teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrādes, Anšlava Eglīša „Bezkaunīgie veči" atkārtojums.

71. gada
automašīnas par izpārdošanas cenām
Chevrolet-Chevelle — Cameo — Oldsmobile — Chevy II — Vega
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi .
HANS PLAUDE Tālrunis HO 6-1131
Robertson motors Ltd.
1555 DANFORTH AV., TORONTO 6.

Piedāvā dāvanām un pašu vajadzībām:

Daugavas Vanagu Grāmatnica

Latviešu namā 491 College St., Toronto 174, tālrunis 921-7121
Darbdienās no plkst. 12—8 vak., sestdienās SLĒGTS

- GRĀMATAS, visjaunākos izdevumus ieskaitot
- KERAMIKU
- KOKA IZSTRĀDĀJUMUS — pūra lādes, ikšvjus, svečturus, standartiņus
- AUDUMUS — sedziņas, spilvenus, grāmatu zīmes
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — atslēgu maciņus, naudas makus, albumus, vīzu grāmatas, adrešu grāmatas, grāmatu zīmes
- LATVIEŠU SKAŅU PLATES
- APSVEIKUMU KARTĪTES

Apskatiet — varbūt kas noderi

Bērnu svētki Saulainē

ŠOGAD NO 31. JŪLIJA LĪDZ 2. AUGUSTAM

Tēma: „MANA TĒVU ZEME"

Programma:

Piektdien, 30. jūlijā

plkst. 19.30 — svētku atklāšana un filmu izrāde par Saulaines nometni.

Sestdien, 31. jūlijā

pl. 10 rītā — veiklības sacensības
pl. 12—bērnu darbu skates atklāšana
pl. 17—masku karnevāls
pl. 20.30—ugunskurs

Svētdien, 1. augustā

pl. 10—dievkalpojums
pl. 11—nometnes bērnu uzvedums
pl. 14—16 — stendi bērniem
pl. 16 — peldēšanas sacensības
pl. 17.30 — volejbola sacensības
pl. 20 — deja jauniešiem un pieaugušiem

Pirmdien, 2. augustā,

pl. 10—SPORTA SACENSĪBAS VIEGLATLĒTIKĀ

Ieeja: pieaugušiem $2.50, studentiem pus cena, bērniem līdz 12 gadiem brīva. Automašīnu novietošana bez maksas. Nometnē darbojas latviska virtuve, kurā apmeklētāji var mieloties par mērenām cenām.

Visus laipni lūdz SAULAINES PĀRVALDE

DODOTIES ATVAĻINĀJUMĀ

vai ikvienā tālākā braucienā ar auto, jums der iegriezties DAIŅA APEŅA labi iekārtotajā benzīna pildītavā un mechaniskajā darbnīcā

Dan's Esso Service

66 Bayview Ave. South, Richmond Hill,

Ontario. Tālrunis 884-5641

(var zvanīt arī tiešī no Toronto).

Tāpat tas der ikvienam, kam nepieciešama lietota auto pārbaude kā pērkot, tā arī saņemot valdības licenci.

ĒRTA APKALPOŠANA:

5 degvielu izsniegšanas punkti, 4 mechaniķi un 4 izpalīgi.
(D. Apenis jau 18 gadu darbojas šajā nozarē.)
Vieta 50 mašīnu parkošanai. Tautiešiem riepu iegādē atlaide un ESSO garantija.
Uzņēmums viegli sasniedzams — atrodas tieši Toronto Bayview avenijas turpinājumā un tikai kādu jūdzi austr. no Yonge ielas.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām.
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams

125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI —

465-5225

DAUGAVAS VANAGU KLUBS

OTRĀ STĀVĀ

ATVĒRTS BIEDRIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ
PIEKTDIENAI NO PL. 3 p.p. — PL. 1 NO RĪTA,
SESTDIENĀS NO PL. 12 DIENĀ — PL. 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām.
Uz redzēšanos!

1971. GADA
VASARAS MŪZIKAS FESTIVALS

Toronto pilsētas padome, parku un atpūtas departaments sadarbībā ar Toronto mūziķu apvienību, ar skaņu plašu rūpniecības uzņēmumu un Toronto Daily Star fondu atbalstu priecājas paziņot sekojošās programmas:

PROGRAMMA 1. AUGUSTA — 6. AUGUSTA NEDĒĻAI

SVĒTDIEN, 1. augustā
2.30 pēcp. High Park— H.M.C.S. JORKAS kapella ar Irenes King piedalīšanos
2.30 pēcp. Kew Gardens— Ohulani — Havaja ar Frank Palmer
5.30 pēcp. High Park — Ērģeļu koncerts — Ronnie Padgett
7.30 vak. Willowvale Park — Ron Bagnato orķ.
7.30 vak. Earlscourt Park — Trump Davidson orķ.
7.30 vak. Greenwood Park — Jack Cooke un The Pendulums

PIRMDIEN, 2. augustā
2.00 pēcp. un 7.00 vak. Eglinton Park — Delarta komēdija
2.30 pēcp. High Park — Toronto Operatic Society
8.00 vak. Nathan Phillips Sq. Bernard H. Clarke koncertkapella
8.30 vak. Ramsden Park — Skvērdejas, Bob Scott ar orķ.

OTRDIEN, 3. augustā
2.00 pēcp. un 7.00 vak. Earlscourt Park — Delarta komēdija
7.15 vak. Trinity Recreation Centre, Bērnu teātris Sams un tīģeris
8.00 vak. Allan Gardens, Ģenerālgubernātora jātnieku gvrd. kap.
8.30 vak. Withrow Park — Skvērdejas — Bob Scott ar orķ.

TREŠDIEN, 4. augustā
12.15 pēcp. Nathan Phillips Sq. — Jack Fowler orķ.
2.00 pēcp. un 7.00 vak. Riverdale Park W. — Delarta komēdija
7.15 vak. Wellesley Park — Bērnu teātris — Sams un tīģeris
7.30 vak. Monarch Park — George Frank orķ.
8.00 vak. Eglinton Park — Trump Davidson orķ.
8.30 vak. Riverdale Park — Paul Kentner

CETURTDIEN, 5. augustā
2.00 pēcp. un 7.00 vak. Kew Gardens — Delarta komēdija
7.15 vak. Greenwood Park — Bērnu teātris — Sams un tīģeris
8.00 vak. Forest Hill Memorial Park—Trump Davidson džesa orķ.
8.00 vak. Nathan Phillips Sq. — Kontinentālais koncerts.
8.30 vak. High Park — Skvērdejas — Bob Scott ar orķ.
8.30 vak. Kew Gardens — Skvērdejas — Al Alyward ar orķ.

PIEKTDIEN, 6. augustā
2.00 pēcp. un 7.00 vak. Bellevue Square — Delarta komēdija

Sapnis vasaras dienā

(Pārnesums no 2. lpp.)

piem", tad tie vairāk ir dziļi krūtīs slēptas ilgas — pēc savas meitenes, pēc mājām vai kā cita. Taču DV 2. globālajās dienās Toronto lielāki vai mazāki „sapnīši" uzmācās un pievarēja daudzus, pat DV organizācijas priekšnieku Vili Hazneru. Ja viņš savā runā DV organizācijas 25 darba gadu atceres aktā 4. jūlija priekšpusdienā apzīmēja Toronto par skaistāko Kanadas pilsētu, tad tas vērtējams kā jauks pieklājības žests pret mājiniekiem, par ko gan torontieši pasmaidīja, jo labi zina, ka, piemēram, Montreala, Otava un Vankuvera ir krietni skaistākas. Tomēr runātāju pieveica arī citi „sapnīši": DV organizācijā, kā rāda centrālās valdes darbības pārskats, ir zem, nevis vairāk par 10.000 biedriem; akta dalībnieku vidū nebija aktīvākā organizācijas dibināšanas iniciātoru grupā majora Pēteŗa Baloža, kas šai dienā bija Bostonā, un „mūsu vidū šodien" nebija daudzi simti Cēdelgemas brālības locekļu . . . DV organizācija pašreiz arī nedarbojas dažādu kontinentu 13 zemēs, bet gan tikai 12, ko apliecināja arī Lielajā jundā zālē ienestie 12 darbības zemju karogi. Taču šis miseklītis spārnoja Drukas kļūdas velniņu, kas tūlīt ievērojami pavairoja pasaules kontinentu skaitu un „Laika" 10. jūlija numurā iemanevrēja apgalvojumu, ka DV organizācija darbojas 13 dažādos kontinentos! To darījis arī prof. Leonīds Slaucitājs, gan apmierinoties ar kontinentu skaita pavairošanu par vienu savā grāmatā „Sešos kontinentos", kā sesto minot Anarktīdi. Es tomēr esmu konservātīvs un vecmodīgs, tādēļ stūrgalvīgi turos pie tā, ko mācīja Latvijas skolās un ko, liekas, vēl šodien māca arī visu citu tautu skolās, proti, ka pasaulē ir tikai 5 kontinenti: Eiropa, Amerika, Afrika, Āzija un Austrālija, tādēļ neatzīstu arī mūsu presē tik bieži minēto Ziemeļamerikas kontinentu, jo tāda vienkārši nav: Ziemeļamerika ir tikai daļa no Amerikas kontinenta. Jālabo arī kāds cits tā paša „Laika" numura Drukas kļūdu velniņa nedarbs vai rakstītāja „sapņojums": Tukuma bataljona karogs, ko akta laikā zālē ienesa šī bataljona komandieris kapt. Žanis Butkus, nav DV organizācijas tradiciju karogs, bet gan Latviešu leģiona 32. pulka (plkv. Krīpēna) kaujas karogs.

★

Varētu vēl minēt krietnu skaitu lielāku un mazāku „sapnīšu" DV globālo dienu priekšpusdienas, pēcpusdienās un vakara stundās, kaut vai to, ka Lidija Auzāne-Ticmane, atreferējot rakstnieku cēlienu „Latvijas Amerikā" 17. jūlija numurā, likusi rakstniekam Hugo Purinam Toronto ierasties no Detroitas, kaut viņa dzīvesvieta ir Deitona. Bet visus sapņus, sapnīšus un sapņojumus nav iespējams uzskaitīt, jo tam vajadzētu veselu rakstu seriju.

Interesants tomēr fakts, ka DV globālo dienu gaidās „sapņošana" sākusies jau krietni ātrāk, pat Eiropā, tā, piemēram, globālajai vanadžu priekšniecei Marijai Ķeņģei Vācijas „Latvijā" 26. jūnija numurā, kad jau apmēram bija zināms, cik liels iebraucēju skaits no citiem kontinentiem gaidāms Toronto, rakstot: . . . turp traukšies mūsu jaunā audze, kuŗos vecāki mīlestībā iedeguši latvisko dziŗksti, turp steigsies tūkstoši no dažādām zemēm un kontinentiem." — Sapņos vasaras dienā jau viss iespējams, taču īstenībā Toronto no citiem kontinentiem „nesatraucās" ne jauniešu pulki, nedz arī sasteidzās citi tūkstoši! . . .

Uldis Paipals

NOTĀRS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

tālr. 534-1403, Toronto

L. LUNSKY

OPTIKIS

Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak. Ar iepriekšēju pieteikšanos 670 College St., Toronto.

IGAUŅU OPTIKIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACĪŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

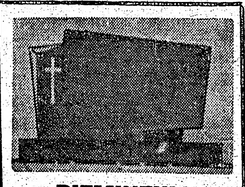

PIEMINEKĻI
Igaunu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(Starp Eglinton un Davisville)
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu metu

Lielākais un labākais veikals Kanadā s p e c i ā l i
EIROPIEŠU DELIKATESĒM
vislabākā kvalitāte, plaša izvēle un mērenas cenas

tip-top MEATS

delicatessen

1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
(Sheppard Avenue — Don Valley Parkway)

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 9 ONTARIO

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU

IZKĀRTOŠANA

KAS? KUR? KO? TORONTO

ALFREDS A. STIKUTS, FRI.

STIKUTS REALTOR

Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-6161
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro. 752-1770

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

Nekustami īpašumi, apdrošināšana, obligācijas un notārs

316 Harbord Street, Toronto, Ont. 534-8447

PAVASARA LE 1-7353

delikatešu veikals un konditoreja

341 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

A. Kristapsona — gaļas un gaļas izstrādājumu veikals

1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

EXPRESS T.V. SERVICE

HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6733

no plkst. 9 — pl. 9 vak.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).

Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsone*

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

Fotografiski darbi ar izcilu kvalitāti!

Pieprasiet informāciju
tel. 863-1166
par veikalliem jūsu rajonā pasūtinājuma nodošanai.

Benjamiņa filmu laboratorija

apdrošināšana plus
VALD BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB
TEL. 759-0200

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto 174

īzīrē

telpas

sarīkojumiem ar viesībām
• kāj viesību galdu •
Tel. 922-2931

A. EGLĪTIS — TV RENTAL

17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. **LE 7-1401**

Sakarā ar atvaļinājumu
mūsu uzņēmums
SLĒGTS līdz 7. augustam
BALTIC EXPORTING Co.
480 Ronvesvalles Ave., Toronto, Ont.,
tālr. LE 1-3098

VALDIS

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
VEIKALA UN DARBNĪCA 964½ Bloor St. W. Toronto 4
Ont., tālr. 533-2837.
Zvanīt 382-1269, AREA CODE 613.

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
499 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
York Chapel
2357 Bloor St. W.
Parūpēšanā abās bēru mājās

†

Mūsu mīļā māmiņa, vecmāmiņa un vecvecmāmiņa

Emilija SKOMBA

dz. KURMIS

Dzim. 1884. gada 4. augustā Lielstraupes pagastā Latvijā,
Mir. 1971. gada 26. jūlijā Toronto
Dieva mierā pavadīta 29. jūlijā Latviešu kapos Toronto

Dziļās sērās

dēli un meitas ar ģimenēm, mazbērni, mazmazbērni Kanadā, ASV un Zvi

MŪSU MĪĻAIS TĒVS UN VECTĒTIŅŠ

†

Miķelis Gailis

DZIMIS 1881. G. 23. NOVEMBRĪ, PĒRKONES PAGASTĀ,

MIRIS 1971. G. 14. JŪLIJĀ TORONTO.

. . . ja kādam smilšu svešās
Rast Tu mieru lēmis, Dievs, —
Lai pār to Tavs spožums plešas,
Debess gaismā ceļoties.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

dēli, vedekla, meita, znots un mazdēli

†

AIZSAULĒ AIZSAUKTS MŪSU MĪĻAIS TĒVS UN VECTĒTIŅŠ

Juris TOMS

DZIMIS 1881. GADA 30. DECEMBRĪ NERETA, LATVIJĀ.
MIRIS 1971. GADA 24. JŪLIJĀ EDMONTONĀ, KANADĀ.

Bērnība — izgaistošs sapnis.
Jaunība — skrejošs putns.
Vecums — nedziedējama slimība.

Pēc viņa sēro

meitas, znoti un mazbērni

AUSTRĀLIJA PLĀNO SAMAZINĀT IMIGRĀCIJU

„Sunday Express" ziņo, ka Austrālijas valdība veic pētījumu par izdevumiem, kas saistīti ar imigrāntu uzņemšanu un šo uzdevumu „atmaksāšanos" pēc 25 gadiem, kuros vairāk nekā miljons britu pārcēlušies uz jaunu dzīvi. Oficiālais imigrantu skaits, ko Austrālija paredzējusi uzņemt nākamajos 12 mēnešos, jau ievērojami samazināts — gandrīz par piekto daļu no tā, ko Austrālija uzņēma iepriekšējā gadā.

Lai gan Austrālijā bezdarbs pagājušajos 20 gados nav bijis augsts, valdība tomēr nedrīkst ļaut tam izvērsties par problēmu. Tas draudētu, ja sakarā ar iestāšanos koptirgū un cenu kāpšanos pieņemtos imigrantu skaits no Anglijas, kā arī zustu darba iespējas Austrālijas lauksaimniecībā. Kā zināms, Austrālija lielu daļu uzturlīdzekļu eksportē uz Angliju. Koptirgus draud importu Anglijā samazināt. Rūpniecības attīstība un mašīnu izmantošana arī samazina nepieciešamo darba roku skaitu un zūd pieprasījums pēc neapmācītiem strādniekiem. Austrālieši arī neapmierināti, ka neierobežota skaita jaunpienācēju ielaišana varētu „nodarīt nelabojamu postu viņu dzīves kvalitātei", īpaši pilsētās. Tādēļ turpmāk veltīja ma lielāka vērība mazāk, bet labāk kvalificētu imigrantu uzņemšanai.

Pag. gadā Austrālija ielaida 170.000 ieceļotāju no Anglijas un pārējām Eiropas valstīm. Nākošajam gadam iecelotāju skaits noteikts uz 140.000.

Pad. savienība turpmāk par izceļošanas vīzu, paši un pavalstniecības atteikšanu prasīs 4000 rubļu, tādēļ paredzama izceļošanas samazināšanās uz laiku. Minētā summa it kā būtu atmaksa valstij par emigranta bezmaksas izglītību, ārstniecības un labklājības pakalpojumiem, ko saņem katrs Pad. savienības pilsonis.

Rietumvācijas valdība mudinājusi ASV atļaut Rietumberlīnē ierīkot padomju sūtniecību, jo Rietumberlīnei vajadzētu piešķirt speciālu statusu. Domā, ka Brantu uz šo soli mudinājušas „rūpes par Rietumberlīnes drošību un saimniecības pastāvēšanu".

DAŽĀDU ZIEDU dabīgs nepasterizēts **MEDUS**
Ziedputekšņi (Pollen). Perupieniņš (Royal Jelly) no ERGĻU LIGZDAS
dravām, 30 Dewson Street, Toronto 173, Tālr. 534-0563

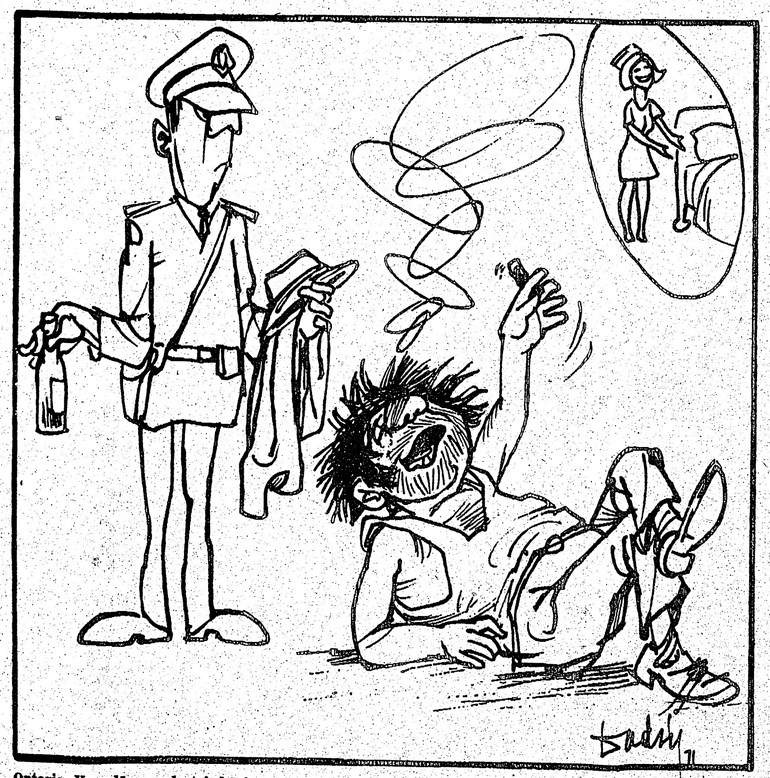

Ontario, Kanadā, paredzot iedzīvināt jaunu noteikumu: chroniskus dzērājus vairs neieskatīšot par „likuma pārkāpējiem", bet gan — slimniekiem . . .
Dadža šaržs

JAUNI ŠĶĒRSĻI IZCEĻOŠANAI

Padomju valdība jūlijā samazinājusi vīzu skaitu žīdiem uz Izraēlu par 85 proc. Ja agrākos mēnešos jāva izceļot 36 žīdiem dienā, tad jūlijā šis skaits sarucis uz 5. Informētas aprindas Pad. savienībā norāda, ka tas tādēļ, ka draudzīgās arabu valstis žēlojušās par Izraēlas karavīru rindu vairošanu ar ieceļotājiem no Pad. savienības.

Žīdu informācijas avoti ziņo, ka Pēdējos 4 mēnešos no Pad. savienības izceļojuši 4.500 žīdu.

Apspiesto tautu nedēļa Sidnejā

(Pārnesums no 1. lpp.)

bija Sidnejas latv. organizāciju vadītāji ar LAA viceprieksšēdi G. Braču, sabiedriskie darbinieki un labs pulciņš jauniešu, arī dažu korporāciju zēni melnos „dekeļos", piedalījās arī divi latviešu mācītāji: katoļu P. Beča un luterāņu J. Krauklis.

Par panākumu šogad ieskaitāms, ka gājiens beidzās ar apmēram 30 austrāliešiem, kas nesa plakātu ar uzrakstu „Australia". Vairums bija gados jauni cilvēki. Plakāta nesējam jautājot, vai tad Austrālija arī pieder pie apspiestām nācijām, tas atbildēja: „Vēl nē, bet nākotnē var piederēt, ja mēs nekā nedarīsim. Lai tas nenotiktu, tādēļ piedalāmies šai gājienā".

Akts notika Sidnejas pilsētas nama zālē, to vadīja federālā parlamenta deputāts M. J. Makelars M. J. MacKellar), jo Apspiesto tautu padomes priekšsēdis D. Dārbijs bija komandējumā ārzemēs. Lietuviešu jauktais koris dziedāja piemērotas dziesmas, un apspiesto tautu bērni solīja neaizmirst savu tautu un cīnīties pret komūnismu. Latviešus reprezentēja divi L. Supes ģimenes piederīgie — Juris un Lidija skaistos tautas tērpos.

Pirmais aktā runāja demokratiskās strādnieku partijas (DLP) senātors J. T. Kēns (J. T. Kane), norādot, ka apspiesto tautu piederīgie komūnismu pazīst vislabāk un Austrālijai tādi pilsoņi vajadzīgi. Viņš asi nosodīja strādnieku partijas līdera Vitlama vadīto delegāciju uz sarkano Ķīnu. Nevilus atcerējos, ko teica austrāliešu plakāta nesējs . . .

Runāja arī nacionālās Ķīnas ģenerālkonsuls V. Vangs, Dienvidvietnamas sūtniecības pirmais sekretārs Kvangs (viņš runāja arī 14. jūnija aizvesto piemiņas aktā Latviešu namā), brīdinot no lētas uzticēšanās komūnistu solījumiem, polis V. Veglevskis no atvaļinātiem karaviriem, Austrālijas strādnieku partijas deputāts E. Bedfords, un NSW premjēra uzdevumā parlamenta liberāļu deputāts J. Kamerons. Lielākos aplausus guva jauno austrāliešu runātājs advokāts V. G. Kokels, apgalvojot, ka austrāliešu jaunatni nereprezentē tā saujiņa garāvājo, kas demonstrē pret Vietnamas karu un visu citu, kam sakars ar komūnisma agresijas apkarošanu. Jaunatne tomēr viegli ietekmējama, tādēļ nedrīkst par zemu novērtēt komūnistu aģentu subversīvo darbību universitātēs, arodbiedrībās, presē, radio, televīzijā un citur. Dārbija dzīvesbiedre sava vīra uzdevumā proponēja sekojošas rezolūcijas:

Federālajai valdībai Austrālijā ierosināms deklarēt otro jūlija svētdienu par Apspiesto tautu svētdienu. Austrālija, atzīstot savas starptautiskās saistības, uzskata apspiesto tautu atbrīvošanu no komūnistu imperiālisma par Apvienoto nāciju chartas pamatprincipu. Apspiesto tautu liktenis ir uz Austrālijas sirdsapziņas. — Lūgt izglītības ministra gādību, lai stāstus par apspiestajām tautām publicētu skolu žurnālā (School Magazine). — Finanču ministram atsvabināmas no nodokļiem visas summas, kas ziedotas pretkomūnistiskām organizācijām.

Rezulūcijas sapulcējušies, kuŗu bija apm. tikpat daudz, cik gājienā, pieņēma vienprātīgi.

Zālē bija arī dažādu plakātu, zīmējumu un laikrakstu izgriezumu izstāde, rādot komūnisma īsto seju.

Apspiesto tautu nedēļa beidzās ar kultūras festivālu Sidnejas pilsētas lielajā zālē. Piedalījās igauņu, kroātu, latviešu, lietuviešu, poļu, slovaku, ukraiņu un ungāru koŗi, tautas deju grupas vai solisti. Latviešus reprezentēja jaukts koris H. Rutupa vadībā un tautas deju grupa Rota, T. Dzītarei spēlējot dejas uz klavierēm.

Šī bija jau 7. Apspiesto tautu nedēļa Sidnejā. Ar nožēlu jāatzīst, ka pasākums nav guvis vajadzīgo publicitāti ne austrāliešu presē, nedz radio un televīzijā. Kad šo rindu autors šai sakarā nosūtīja lasītāja vēstuli Sidnejas lielākā rīta laikraksta „The Sydney Morning Herald" redaktoram, saņemta atbilde ar atvainošanos, ka vēstuli nevarot ievietot „vietas trūkuma dēļ". Ko tas nozīmē? Tikai to, ka mums jābūt vairāk aktīviem un vairāk agresīviem — nevis pazemīgi lūgt, bet stingri prasīt savu tiesu un daļu.

Ed. Šmugajs

SPORTS

ASV latviešu tenisisti pārāki

Šāgada Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes tenisā notika 3. un 4. jūlijā Toronto priekšpilsētas Etobikokas Simtgades parka laukumos, piedaloties 23 dalībniekiem, gandrīz visiem no Toronto, jo Montrealu pārstāvēja vienīgi Mirdza Lukstiņa, bet no ASV bija ieradušies A. Sūrītis no Čikagas, L. Freimanis no Bostonas un R. Pērkons no Filadelfijas. Gandrīz visiem šī bija pirmā reize spēlēt krāsotos laukumos — zaļos ar baltām līnijām uz sarkana pamata. Tā kā tenisa laukumi atrodas nomaļā vietā, daži spēlētāji izmantoja brīvo laiku, lasot meža zemenes atspirdzinājumam.

Sieviešu vienspēlē meistartitulu ieguva M. Lukstiņa, finālā uzvarot A. Ulmani ar 7—5, 6—3 rezultātu. Iepriekš Lukstiņa bija pieveikusi L. Sluberi ar 3—6, 6—0 un 6—2, bet Ulmane pārspējusi V. Mackaru ar 6—0 un 6—1. Šīs Lūcijai Sluberei bija pirmās tenisa sacīkstes pēc 9 gadu projienes no Kanadas, aizvadot šo laiku Eiropas apceļojumā. Ar viņas atgriešanos Toronto tenisisti atguvuši nepagurstošu spēlētāju un teicamu papildspēku savam sieviešu komplektējumam.

Vīriešu vienspēlu vispārējās klases finālā spēkojās „amerikāņi", A. Sūrītim pieveicot L. Freimani ar 2—6, 6—2 un 7—5 gala iznākumu. Spēles gaita rādīja, ka abi finālisti spēlēja ar atslābumiem sniegumā, tā, piemēram, pēdējā setā Freimanis it viegli panāca 5—2 vadību, tomēr tad atslāba un ļāva Sūrītim atgūt zaudēto un izcīnīt meistara laurus. Pusfinālā Sūrītis bija uzvarējis R. Pērkonu ar 6—3 un 6—0, bet Freimanis pieveicis V. Muižnieku ar 6—3 un 6—1.

Vīriešu vienspēļu senioru klases finālā R. Pērkons pārspēja A. Jēkabsonu ar 6—0 un 6—1 rezultātu, ceļā uz finālu pieveicot J. Kugu ar 6—0 un 6—1, kamēr Jēkabsons bija uzvarējis A. Bergvaldu ar 6—4 un 6—1.

Vienspēlē jaunatnei, zēniem un jaunākiem par 16 gadiem, uzvarēja A. Siksna, finālā pieveicot K. Kurzemnieku ar 7—5 un 6—2 rezultātu. Iepriekš Siksna bija pārspējis G. Zenaiti ar 6—1 un 6—3, bet Kurzemnieks — A. Bergvaldu ar 6—3 un 6—4.

Vīriešu divspēlē meistara godā tika L. Freimanis ar R. Pērkonu, uzvarot A. Sūrīti un V. Muižnieku ar 6—2 un 6—3 rezultātu. Ceļā uz finālu meistarpāris bija pārspējis J. Čākuru un A. Mackaru ar 6—4 un 6—2, 2. vietas ieguvēji pieveikuši A. Siksnu un K. Kurzemnieku ar 6—1 un 6—2.

Kupls dalībnieku skaits bija jauktajās divspēlēs, startējot 6 pāriem. Finālā tikās L. Slubere un J. Čākurs ar A. Ulmani un V. Muižnieku, uzvarot pirmajiem ar 6—4 un 6—3 rezultātu. Iepriekš abos pusfinālos meistarpāris bija pārvarējis L. Deiliju (Deilye) un A. Sūrīti ar 6—4, 2—6 un 6—2, bet 2. vietas ieņēmēji M. Lukstiņu un K. Kurzemnieku. A. M.

Jauna skola

Ar 60 dalībniekiem — zēniem un meitenēm 20. jūlijā Sidrabenē darbu sāka Latviešu sporta apvienības Kanadā jauniešu sporta vasaras skola, kas vispirms ķersies pie jauniešu apmācībām vieglatlētikas pamatelementu apgūšanā, iemācot jauniešus pareizi skriet, lēkt un mest. Vēlāk pragrammu papildinās ar dažādu sporta spēju un peldēšanas apmācībām.

Pirmajā mācību vakarā, sporta instruktoru Juŗa Zivtiņas, Kaivas Ceļdomas un Āgras Albertas vadībā, kuŗiem lielās saimes izvadīšanai caur dažādajām nodarbībām palīdzēja Raimonds Bulte un Voldemārs Kļaviņš, jaunieši mācījās tāllēkšanu, lodes grūšanu, diska un šķēpa mešanu, beigās sacenšoties jautrā stafetē, kuŗā meitenes šoreiz pieveica zēnus.

Jauniešu apmācības notiks katru otrdienas vakaru plkst. 7 visu vasaras nometnes laiku. Tajās var un aicināti piedalīties visi latviešu zēni un meitenes, kuŗiem iespējas nokļūt Sidrabenē. Skolā neizsniegs diplomus, bet atzīmes rādīs sasniegumi jaunatnes meistarsacīkstēs un citās jauniešu sacensībās.

INTERTRADE EXPRESS CORP.
JUMS TO TEICA PIRMĀ, UN NU JŪSU PIEDERĪGIE TO APSTIPRINA:
SPECIĀLIE RUBĻU CERTIFIKĀTI IR LABĀKĀ DĀVANA UZ LATVIJU
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības. Tas ir apmēram, kā kad jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un iegādājušies mantas $200 vai $300 vērtībā, dažreiz pat vairāk. Piegāde mājās 3 — 4 nedēļu laikā.
PILNĪGA GARANTIJA
pēc kursa: 2.13 par vienu speciālo rubli.
NAV CITAS PIEMAKSAS.
Pieprasiet mūsu
Ilustrēto bezmaksas cenrādi
PASŪTINIET TAGAD TIKAI
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
piektā stāvā
NEW YORK, N. Y. 10010
tālr. 982-1530
ĻOTI SVARĪGI
Tikai uz īsulaikuū ilgi gaidītais un ļoti populārais models MOSKVITCH 412 IE Luxus $2995.00. ZAPOROZHETS ZAZ 966 $1895.00. Nekavējaties pasūtināt, jo daudzums ir ierobežots. Mēs pieņemam pasūtinājumus arī dzīvokļiem.
PIEPRASIET MŪSU SPECIĀLO APKĀRTRAKSTU

Vēlos iepazities ar kungiem . . no 43—50 gadiem.
Rakstiet
„LATVIJA AMERIKĀ"
birojam ar segvārdu
TAUTIETE"

Pro futbols
Varsity stadionā
METROS
PRET
BRAZILIJU
trešdien, 4. augustā,
PL. 8 VAK.
Ieejas kartes iepriekšpārdošanā $2.00, $2.50
visos MAC's piena veikalos

Pro futbols
Varsity stadionā
METROS
PRET
NEW YORK COSMOS
sestdien, 7. augustā,
PL. 8 VAK.
Ieejas kartes iepriekšpārdošanā $2.00, $2.50
visos MAC's piena veikalos

VAI GAIDĀT CIEMIŅUS NO EIROPAS?
Vai viņu veselība šelt, Ontario, būs apdrošināta?
Laikam gan ne.
„BLUE CROSS" ir jauns plāns tieši viņiem.
Pieprasiet izziņu jau šodien!
ONTARIO **Blue Cross**
Apmeklētāju veselības apdrošināšanai
24 Ferrand Dr., Don Mills, Ontario
Tālr. (416) 429-2661

Nesen veselības apdrošināšanas sabiedrība „Blue Cross" Ontario nodaļa sabiedrisku pakalpojumu nozarē īstenojusi jaunu plānu, kas varētu būt visai svarīgs apmeklētājiem Ontario no aizokeana valstīm. Kā zināms, vairumam apmeklētāju še nav veselības nodrošinājuma, tādēļ var gadīties, ka tie nokļūst neapskaužamā stāvoklī slimošanas vai negadījuma dēļ. Lai no tā izveirītos, ieteicams izmantot jauno „Blue Cross" plānu īslaicīgam nodrošinājumam pret veselības raditiem sarežģījumiem. Tuvākai informācijai sazinieties ar „Blue Cross" Ontario nozari, tālr. (416) 429-2661.